د افغانستان اساسي قانون

قانون اساسی افغانستان

په رسمي جريده کې د خپريدو نېټه: ۱۳۸۲ هـ ش کال د سلواغې د مياشتې (۸)
پرله پسې ګڼه (۸۱۸)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اساسي قانون د توشېح په باب د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئـيس فرمان

ګڼه: (۱۰۳)

نېټه : ۱۳۸۲/۱۱/۶

د لوی خدای په نامـه او د افغـانستان د نجيبو خلکو د نيکمرغۍ په هيله ، نـوی اساســي قــانون چــې د ۱۳۸۲ هجـري لمريـز کـــال د ليـنـدۍ لـه ۲۲ څخه د مرغـومې تـر ۱۴ نېټـې پـورې پـه کابل کې د جوړې شوي لويې جرګې لخوا په ۱۲ فصلونو ۱۶۲ مـادو کې د رأيـو پـه اتفـاق تصويب شو، توشيح او انفاذيې اعـلاموم.

د متعا ل خدای له دربار څخه هيله کوم تـر څــو دغـه اساسي قـانون د اسلام د مبـين ديـن د حکمونـو پـه رعـايـت سره دملــــي يــــووالي د ټينګښـــــت ، د دموکراســۍ د هدفــــونو د تحقــق د مدني ټولنې د جـــوړ ولو ، د ټولنيزې اقتصــادي ، اجتمــاعي ، سياســي او فرهنګي سوکالۍ ، د دولت او دهېواد

فرمان رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشيح قانون اساسی افغانستان

شماره: (۱۰۳)

تاريخ: ۱۳۸۲/۱۱/۶

بنـــام خـــداوند بـزرگ و بــه آرزوی سعادت مردم نـجيب و صلـح دوسـت افغـانسـتـان، قـانــون اساسی جديـد را کـه توسط لــويه جـرگـۀ تـاريـخـی ۲۲ قـــوس الـــی ۱۴ جـــدی ۱۳۸۲ هجـری شمسـی، مـــنعقدۀ شـهر کابـل در ۱۲ فصل و ۱۶۲ مـــاده بـه اتفـاق آرا تصـــويب گرديـد ، توشـيح و انفـاذ آنرا اعلام می دارم.

از بـارگـــاه خداونـد متـعـال اسـتدعا دارم تــــا ايــن قـــانون اساسـی بـا رعـايـت احکـام ديـــن مبـيـن اسـلام، تحکـيم وحـــدت ملــــی، تـــحقق اهـداف دمــوکراســی، اعمـار جامعۀ مدنی، رفــــاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سـياســی و فــرهنگــی، مــشعل راه دولــت و مـــردم کـــشور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکــو د لارې ډيــوه شــي ، ســوله ، برابري او ورورولي د افغانستان د ملت ترمنځ تأمين کړي.

و من الله توفيق

حامد کرزی

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس

۶/ سلواغه/ ۱۳۸۲ هجري شمسي
د کابل ښار

گـــــرديده، صـــــلح، بـــرابـــــری و بـــرادری را بـــــين ملـــت افغانســـتان تأمين نمايد.

و من الله توفيق

حامد کرزی

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

۶/ دلو ۱۳۸۲/ هــجری شمســی
شهر کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اساسي قانون فهرست

فهرست قانون اساسی افغانستان

عنوان	د مادو شمېر	مخ	عنوان	تعداد ماده ها	صفحه
سريزه		۱	مقدمه		۱
لومړی فصل: دولت	(۲۱ مادې)	۳	فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)	۳
دويم فصل: د اتباعو اساسي حقوق او وجايب	(۳۸ مادې)	۱۰	فصل دوم: حقوق اساسی و وجايب اتباع	(۳۸ ماده)	۱۰
درېيم فصل: جمهور رئيس	(۱۱ مادې)	۲۶	فصل سوم: رئيس جمهور	(۱۱ ماده)	۲۶
څلورم فصل: حکومت	(۱۰ مادې)	۳۶	فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)	۳۶
پنځم فصل: ملي شوری	(۲۹ مادې)	۴۰	فصل پنجم: شورای ملی	(۲۹ ماده)	۴۰
شپږم فصل: لويه جرګه	(۶ مادې)	۵۵	فصل ششم: لويه جرگه	(۶ ماده)	۵۵
اووم فصل: قضاء	(۲۰ مادې)	۵۷	فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)	۵۷
اتم فصل: اداره	(۷ مادې)	۶۶	فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)	۶۶
نهم فصل: اضطراري حالت	(۶ مادې)	۶۹	فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)	۶۹
لسم فصل: تعديل	(۲ مادې)	۷۱	فصل دهم: تعديل	(۲ ماده)	۷۱
يوولسم فصل: متفرقه حکمونه	(۷ مادې)	۷۲	فصل يازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)	۷۲
دولسم فصل: انتقالي حکمونه	(۵ مادې)	۷۴	فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ ماده)	۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علي سید الانبیاء و المرسلین محمد (ﷺ) و علی آله و اصحابه اجمعین.

سریزه

موږ د افغانستان خلکو:

■ د لوی خدای (جل جلاله) پرسپیڅلي ذات په ټینګ ایمان ، د حق تعالي په مشیت پر توکل او د اسلام په سپیڅلي دین پر اعتقاد ؛

■ د تیرو بې عدالتیو او ناخوالو په درک او زموږ پر هیواد راغلیو بې شمیره مصیبتونو ته په پاملرنه؛

■ د افغانستان د ټولو خلکو د سربښندنو، تاریخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت د ستایلو او د وطن د آزادۍ د لارې د شهیدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

■ په دې درک سره چې واحد او یو موټی افغانستان ددې خاورې په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛

■ د ملګرو ملتو د منشور په رعایت او د بشر دحقوقو نړیوالې

مقدمه

ما مردم افغانستان:

■ با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند (جل جلاله) و توکل به مشیت حق تعالی و اعتقاد به دین مقدس اسلام؛

■ با درک بی عدالتی ها و نابسامانی های گذشته و مصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

■ با تقدیر از فداکاری ها ، مبارزات تاریخی، جهاد و مقاومت بر حق تمام مردم افغانستان و ارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

■ با درک این که افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم این سرزمین تعلق دارد؛

■ با رعایت منشور ملل متحد و با احترام به اعلامیهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلامیې ته په درناوي؛

■ د ملي وحدت د ټینګښت او د هېواد داستقلال، ملي حاکمیت او ځمکنۍ بشپړتیا د ساتنې په منظور؛

■ د خلکو پر اراده او د موکراسۍ ولاړ نظام د تأسیس لپاره؛

■ له ظلم، استبداد، تبعیض او تاوتریخوالي پاکې، پرقانونیت، اجتماعي عدالت، د انساني حقوقو او کرامت پر خوندي تا به ولاړې مدني ټولنې د جوړولو او دخلکو د اساسي حقوقو او آزادیو د تأمین په منظور؛

■ د هېواد د سیاسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بنسټونو د پیاوړي کولو لپاره؛

■ ددې خاورې ټولو او سیدونکیو ته د یو هوسا ژوندانه او د ژوند د سالم چاپیریال د تأمین په منظور؛

■ او بالاخره په نړیواله کورنۍ کې د افغانستان لپاره د وړ ځای د تثبیت په منظور؛

د هېواد تاریخي، فرهنګي او ټولنیزو واقعیتونو او د زمان له غوښتنو سره سم مو دغه اساسي قانون

جهانی حقوق بشر؛

■ به منظور تحکیم وحدت ملی و حراست از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور؛

■ به منظور تأسیس نظام متکی بر اراده مردم و دموکراسی؛

■ به منظور ایجاد جامعهٔ مدنی عاری از ظلم، استبداد، تبعیض و خشونت و مبتنی بر قانونمندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت و حقوق انسانی و تأمین آزادی ها و حقوق اساسی مردم؛

■ به منظور تقویت بنیادهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دفاعی کشور؛

■ به منظور تأمین زندگی مرفه و محیط زیست سالم برای همه ساکنان این سرزمین؛

■ و سرانجام، به منظور تثبیت جایگاه شایستهٔ افغانستان در خانوادهٔ بین المللی؛

این قانون اساسی را مطابق به واقعیت های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی کشور و مقتضیات عصر،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلو استازیو له لارې د یو زرو دري سوه دوه اتیا یم لمریز هجري کال د مرغومي د میاشتې په څوارلسمه نیټه د کابل په ښار کې تصویب کړ.

لومړی فصل
دولت

لومړۍ ماده:
افغانستان، خپلواک، واحد، او نه بیلیدونکی اسلامي جمهوري دولت دی.

دوه یمه ماده:
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت دین، د اسلام سپېڅلی دین دی.

د نورو ادیانو پیروان د خپل دین په پیروۍ او د خپلو دیني مراسمو په اجرأ کې د قانون د حکمونو په حدودوکې آزاد دي.

دریمه ماده:
په افغانستان کې هېڅ قانون نشي کولای چې د اسلام دسپېڅلي دین د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

څلورمه ماده:
په افغانستان کې ملي حاکمیت په ملت پورې اړه لري چې په مستقیم ډول

از طریق نمایندگان منتخب خود درلویه جرگهٔ مؤرخ چهاردهم جدی سال یک هزار و سه صد و هشتاد و دو هجری شمسی در شهر کابل تصویب کردیم.

فصل اول
دولت

مادهٔ اول:
افغانستان، دولت جمهوری اسلامی، مستقل، واحد و غیر قابل تجزیه می باشد.

مادهٔ دوم:
دین دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دین مقدس اسلام است.

پیروان سایر ادیان در پیروی از دین و اجرای مراسم دینی شان در حدود احکام قانون آزاد می باشند.

مادهٔ سوم:
در افغانستان هیچ قانون نمی تواند مخالف معتقدات و احکام دین مقدس اسلام باشد.

مادهٔ چهارم:
حاکمیت ملی در افغانستان به ملت تعلق دارد که به طور

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې په خپله یا یې د خپلو استازیو له لارې عملي کوي.

مستقیم یا توسط نمایندگان خود آن را اعمال می کند.

د افغانستان ملت عبارت دی له هغو ټولو افرادو څخه چې د افغانستان تابعیت ولري.

ملت افغانستان عبارت است از تمام افرادی که تابعیت افغانستان را دارا باشند.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یي، نورستاني، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یی، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوی وسایر اقوام می باشد.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کیږي.

برهر فرد از افراد ملت افغانستان کلمهٔ افغان اطلاق می شود.

د ملت هیڅ یو فرد د افغانستان له تابعیت څخه نه محرومیږي.

هیچ فرد از افراد ملت از تابعیت افغانستان محروم نمی گردد.

په تابعیت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

امور مربوط به تابعیت و پناهندگی توسط قانون تنظیم می گردد.

پنځمه ماده:

د دې اساسي قانون او نورو قوانینو د حکمونو تطبیق، له استقلال، ملي واکمنۍ او ځمکنۍ بشپړتیا څخه دفاع او د هېواد د امنیت او دفاعي قابلیت تأمین، د دولت له اساسي وظایفو څخه دي.

مادهٔ پنجم:

تطبیق احکام این قانون اساسی و سایر قوانین، دفاع از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی و تأمین امنیت و قابلیت دفاعی کشور از وظایف اساسی دولت می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه ماده:

دولت ، د انساني کرامت په ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمین، د ټولو قومونو او قبایلو ترمنځ د برابرۍ او د هېواد په ټولو سیموکې د متوازنې پراختیا او ټولنیز عدالت پر بنسټ دیوې هوسا او پرمختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

مادهٔ ششم:

دولت به ایجاد یک جامعه مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی، حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

اوومه ماده:

دولت د ملګرو ملتونو د منشور، د بین الدول معاهدو، د نړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي.

مادهٔ هفتم:

دولت منشور ملل متحد ، معاهدات بین الدول، میثاق های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت د هر راز تروریستي اعمالو، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د تولید او استعمال مخنیوی کوي.

دولت از هر نوع اعمال تروریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

اتمه ماده:

دولت د هېواد خارجي سیاست دخپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتیا په ساتلو، نه مداخلې، ښه ګاونډیتوب ، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پر بنسټ تنظیموي.

مادهٔ هشتم:

دولت سیاست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و تمامیت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظیم می نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه ماده:
کانونه او نوري تر ځمکې لاندې زیرمې او لرغوني آثار د دولت ملکیت دي.

د دولت د ملکیتونو ساتنه او اداره او له طبیعي زیرمو او نورو عامه ملکیتونو څخه د سمې استفادې ډول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ نهم:
معادن و سایر منابع زیر زمینی و آثار باستانی ملکیت دولت می باشند.

حفاظت و اداره املاک دولت و طرز استفاده درست از منابع طبیعی و سایر املاک عامه توسط قانون تنظیم می گردد.

لسمه ماده:
دولت ، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پربنسټ دقانون له حکمونو سره سم هڅوي ، ملاتړېې کوي او مصؤنیت یې تضمینوي.

مادهٔ دهم:
دولت، سرمایه گزاریها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصؤنیت آنها را تضمین می نماید.

یوولسمه ماده:
په کورنۍ او بهرنۍ سوداګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او دخلکو له ګټو سره سمې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ یازدهم:
امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم ، توسط قانون تنظیم میگردد.

دولسمه ماده:
د افغانستان بانک، د دولت مرکزي او مستقل بانک دی.

د پیسو نشرول، د هېواد د پولي سیاست طرح او تطبیق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحیت دی.

مادهٔ دوازدهم:
دافغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبیق سیاست پولی کشور، مطابق به احکام قانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرکزي بانک د پیسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرګې له اقتصادي کمیسیون سره مشوره کوي.

ددې بانک تشکیل او د کار ډول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

دیارلسمه ماده:
دولت د صنایعو د پراختیا، د تولید د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتیا او د کسبګرو د فعالیتونو د ملاتړ لپاره اغیزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

څوارلسمه ماده:
دولت د کرنې او مالدارۍ د پراختیا، د بزګرانو او مالدارانو د اقتصادي ټولنیزو او د ژوند د شرایطو د ښه کولو او د کوچیانو د میشتولو او د دوی د ژوند د سمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودوکې اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوګنځای د برابرولو په منظور او دعامه ملکیتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدود کې لازم تدبیرونه نیسي.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول با کمیسیون اقتصادی ولسی جرگه مشوره می نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این بانک توسط قانون تنظیم می شود.

مادهٔ سیزدهم:
دولت برای انکشاف صنایع، رشد تولید، ارتقای سطح زندگی مردم و حمایت از فعالیتهای پیشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

مادهٔ چهاردهم:
دولت برای انکشاف زراعت و مالداری، بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و معیشتی دهقانان و مالدارن و اسکان و بهبود زندگی کوچیان، در حدود بنیه مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

دولت به منظور تهیهٔ مسکن و توزیع ملکیتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالی، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسمه ماده:
دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپيريال د خوندي کولو ښه والي لپاره لازم تدبيرونه ونيسي.

مادهٔ پانزدهم:
دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

شپاړسمه ماده:
د پښتو، دري، ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

په هغو سيمو کې چې د خلکو اکثريت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني او يا پاميري ژبو څخه پر يوې خبرې کوي له پښتو او دري سربېره هغه ژبه دريمه رسمي ژبه ده، د تطبيق ډول يې د قانون له لياري تنظيمېږي.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پياوړتيا او پراختيا لپاره اغيزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

په هېواد کې د مطبوعاتو، راډيو او تلويزيون خپرونې د هېواد پر ټولو مروجو ژبو آزادې دي.

په هېواد کې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل کيږي.

مادهٔ شانزدهم:
از جمله زبانهای پشتو، دری، ازبکی، ترکمنی، بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری و سایر زبانهای رایج در کشور، پشتو و دری زبانهای رسمی دولت می باشند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به یکی از زبانهای ازبکی، ترکمنی، پشه یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می نمایند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمی می باشد و نحوهٔ تطبیق آن توسط قانون تنظیم می گردد.

دولت برای تقویت و انکشاف همه زبانهای افغانستان پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهی به تمام زبانهای رایج در کشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمی و اداری ملی موجود در کشور حفظ می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه لسمه ماده:
دولت په بیلابیلو سطحو کې د معارف د ودې او د دیني زده کړو د پراختیا، د جوماتونو، مدرسو او دیني مرکزونو د وضعې د ښه والي او تنظیم لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

مادهٔ هفدهم:
دولت برای ارتقای معارف در همه سطوح، انکشاف تعلیمات دینی، تنظیم و بهبود وضع مساجد، مدارس و مراکز دینی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

اتلسمه ماده:
د هېواد د تقویم مبدأ د پیغمبر اکرم (ﷺ) پر هجرت ولاړ دی.

د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمریز کال دی.

د جمعې ورځې، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتۍ دي، نورې رخصتۍ د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ هجدهم:
مبدأ تقویم کشور بر هجرت پیغمبر اکرم (ﷺ) اسsتوار است.

مبنای کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.

روزهای جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطیل عمومی است، سایر رخصتی ها توسط قانون تنظیم می گردد.

نولسمه ماده:
د افغانستان بیرغ له: دریو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی. درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کیڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نیمایي دی چې په منځ کې یې د افغانستان ملي نښان ځای پرځای شوی دی.

دافغانستان د دولت ملي نښان له سپین رنګي محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې یې دوه

مادهٔ نزدهم:
بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگهای سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در کنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفید می باشد که در دو گوشه آن دو بیرق و

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرغونه او د منځ په برنۍ برخه کې یې د لااله الاالله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې یې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاریخ او د افغانستان کلمه راغلې چې له دوو خواوو څخه دغنمو وږي پرې راګرځول شوي دي.

له بیرغ او ملي نښان څخه د استفادې څرنګوالی د قانون له لیارې تنظیمیږي.

شلمه ماده:
د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او دافغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

یوویشتمه ماده:
د افغانستان پایتخت د کابل ښار دی.

دوه یم فصل
داتباعو اساسي حقوق او وجایب

دوه ویشتمه ماده:
د افغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعیض او امتیاز منع دی.

دافغانستان اتباع ښځې او نارینه د قانون په وړاندې مساوي حقوق او وجایب لري.

در وسط آن در قسمت فوقانی، کلمه مبارک لااله الاالله محمد رسول الله و الله اکبر و اشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمه افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوشه های گندم احاطه شده است.

طرز استفاده از بیرق و نشان ملی توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ بیستم:
سرود ملی افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

مادهٔ بیست و یکم:
پایتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

فصل دوم
حقوق اساسی و وجایب اتباع

مادهٔ بیست و دوم:
هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

در ویشتمه ماده:
ژوند د خدای (جَلَّ جَلَالُهُ) بخښنه او د انسان طبیعي حق دی، هیڅوک له قانوني مجوزه پرته له دې حقه بې برخې کېدای نشي.

مادۀ بیست و سوم:
زندگی موهبت الهی و حق طبیعی انسان است، هیچ شخص بدون مجوز قانونی از این حق محروم نمی گردد.

څلیرویشتمه ماده:
آزادي د انسان طبیعي حق دی. دا حق د نورو له آزادۍ او له عامه مصالحو پرته چې د قانون له لیارې تنظیمېږي حدودنه لري.

مادۀ بیست و چهارم:
آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم می گردد، حدودی ندارد.

د انسان آزادي او کرامت له تېري خوندي دی.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصؤن است.

دولت د انسان د آزادۍ او کرامت په ساتنه او درناوي مکلف دی.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

پنځه ویشتمه ماده:
د ذمې برائت اصلي حالت دی.

مادۀ بیست و پنجم:
برائت ذمه حالت اصلی است.

ترهغې چې د باصلاحیته محکمې په قطعي حکم متهم محکوم علیه ثابت نه شي، بې ګناه ګڼل کېږي.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمه با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

شپږ ویشتمه ماده:
جرم یو شخصي عمل دی.

مادۀ بیست و ششم:
جرم یک عمل شخصی است.

د متهم تعقیبول، نیول یا توقیفول او پر هغه باندې د جزاء تطبیق بل هیچاته سرایت نه کوي.

تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم و تطبیق جزا بر او به شخص دیگری سرایت نمی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ویشتمه ماده:
هیڅ یو عمل جرم نه ګڼل کېږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تر ارتکاب د مخه نافذ شوی وي.

هیڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقیبیدای، نیول کیدای او یا توقیفېدای نه شي.

هیچاته سزا نشي ورکول کیدای مګر، د با صلاحیته محکمې په حکم او د هغه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام وړ فعل تر ارتکابه مخکې نافذ شوی وي.

اته ویشتمه ماده:
د افغانستان هیڅ یو تبعه په جرم باندې د متهم کیدو له امله، بهرني دولت ته نه سپارل کېږي، مګر د ورته معاملې او د هغو بین الدول تړونونو له مخې چې افغانستان ورسره تړاو لري.

هیڅ افغان د تابعیت په سلبېدو او په افغانستان کې دننه یا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

نهه ویشتمه ماده:
د انسان تعذیب منع دی.

هیڅوک نه شي کولای چې له بل

مادهٔ بیست و هفتم:
هیچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گردیده باشد.

هیچ شخص را نمی توان تعقیب، گرفتار و یا توقیف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هیچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمهٔ با صلاحیت و مطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گردیده باشد.

مادهٔ بیست و هشتم:
هیچ یک از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجی سپرده نمی شود مگر بر اساس معامله بالمثل و پیمان های بین الدول که افغانستان به آن پیوسته باشد.

هیچ افغان به سلب تابعیت و یا تبعید در داخل یا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

مادهٔ بیست و نهم:
تعذیب انسان ممنوع است.

هیچ شخص نمی تواند حتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخص څخه حتی د حقایقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقیب، نیونې یا توقیف لاندې وي او یا په جزا محکوم وي، د هغه د تعذیب لپاره اقدام وکړي یا یې د تعذیب امر وکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزاء ټاکل منع دي.

دېرشمه ماده:
له متهم یا بل شخص څخه په زور تر لاسه شوې څرګندونې، اقرار یا شهادت اعتبار نه لري.

په جرم اقرار د متهم هغه اعتراف ته وایي چې په بشپړه خوښه او د عقلي روغتیا په حالت کې یې د با صلاحیته محکمې په وړاندې کړی وي.

یو دېرشمه ماده:
هر څوک کولای شي چې له نیول کېدو سره سم له ځانه د اتهام دلیرې کولو او یا د حق د ثابتولو لپاره مدافع وکیل و ټاکي.

متهم حق لري چې له نیولو سره سم له منسوب اتهامه ځان خبر کړي او د هغې مودې دننه چې قانون یې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.

به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگر چه تحت تعقیب، گرفتاری یا توقیف و یا محکوم به جزا باشد، به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد.

تعیین جزایی که مخالف کرامت انسانی باشد، ممنوع است.

مادهٔ سی ام:
اظهار، اقرار و شهادتی که از متهم یا شخص دیگری به وسیله اکراه به دست آورده شود، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم با رضایت کامل و در حالت صحت عقل، در حضور محکمهٔ با صلاحیت.

مادهٔ سی و یکم:
هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا برای اثبات حق خود، وکیل مدافع تعیین کند.

متهم حق دارد به مجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع یابد و در داخل میعادی که قانون تعیین می کند در محکمه حاضر گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولت په جنايي پيښو کې د بېوزلي متهم لپاره مدافع وکيل ټاکي.

د متهم او د هغه د وکيل تر منځ مکالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.

د مدافع وکيلانو وظايف او واکونه د قانون له لياري تنظيمېږي.

دوه دېرشمه ماده:
پور د پوروړي د آزادۍ د سلبيدو يا محدودېدو سبب کيدای نشي.

د پور د بيرته اخيستلو لارې چارې او وسايل د قانون له لياري تنظيمېږي.

دري دېر شمه ماده:
د افغانستان اتباع د انتخابولو او د انتخابېدلو حق لري.

له دې حق څخه د ګټې اخيستو شرايط اولارې د قانون له لياري تنظيمېږي.

څلور دېرشمه ماده:
د بيان آزادي له تيري څخه خوندي ده.

هر افغان حق لري چې خپل فکر د وينا ، ليکنې، انځور او يا نورو وسيلو له لارې، په دې اساسي قانون کې د راغلو حکمونو په

دولت در قضايای جنايی برای متهم بی بضاعت وکيل مدافع تعيين می نمايد.

محرميت مکالمات، مراسلات و مخابرات بين متهم و وکيل آن، از هر نوع تعرض مصؤن می باشد.

وظايف و صلاحيت های وکلای مدافع توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ سی و دوم:
مديون بودن شخص موجب سلب يا محدود شدن آزادی وی نمی شود.

طرز و وسايل تحصيل دين توسط قانون تنظيم ميگردد.

مادهٔ سی و سوم:
اتباع افغانستان حق انتخاب کردن و انتخاب شدن را دارا می باشند.

شرايط و طرز استفاده از اين حق توسط قانون تنظيم ميگردد.

مادهٔ سی و چهارم:
آزادی بيان از تعرض مصؤن است.

هر افغان حق دارد فکر خود را به وسيله گفتار، نوشته، تصوير و يا وسايل ديگر، با رعايت احکام مندرج اين قانون اساسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رعايت، څرګند کړي.

اظهار نماید.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخکې له مخکې دولتي مقامونو ته وښيي، خپاره او نشر کړي.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون، به طبع و نشر مطالب، بدون ارائه قبلی آن به مقامات دولتی ، بپردازد.

د مطبعو، راډيو او تلويزيون، د مطبوعاتو دخپرولو او د جمعي ارتباط په نورو وسايلو پورې مربوط حکمونه د قانون له لیارې تنظیمېږي.

احکام مربوط به مطابع، رادیو و تلویزیون، نشر مطبوعات و سایر وسایل ارتباط جمعی توسط قانون تنظیم میگردد.

پنځه دېرشمه ماده:
د افغانستان اتباع حق لري چې د خپلو مادي او يا معنوي غوښتنو د تأمين لپاره، د قانون له حکمونو سره سم، ټولنې جوړې کړي.

مادهٔ سی و پنجم:
اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمین مقاصد مادی و یا معنوی، مطابق به احکام قانون، جمعیتها تأسیس نمایند.

د افغانستان اتباع حق لري د قانون له حکمونو سره سم، سياسي ګوندونه جوړ کړي، په دې شرط چې:

اتباع افغانستان حق دارند ، مطابق به احکام قانون، احزاب سیاسی تشکیل دهند ، مشروط بر اینکه:

١- د ګوند مرامنامه او اساسنامه د اسلام د سپېڅلي دين د احکامو او په دې اساسي قانون کې د راغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛

١- مرامنامه و اساسنامهٔ حزب، مناقض احکام دین مقدس اسلام و نصوص و ارزشهای مندرج این قانون اساسی نباشد ؛

٢- د ګوند تشکيلات او مالي منابع څرګند وي؛

٢- تشکیلات و منابع مالی حزب علنی باشد ؛

٣- نظامي او نظامي ډوله تشکيلات

٣- اهداف و تشکیلات نظامی و شبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هدفونه ونه لري؛

۴- له بهرنيو سياسي گوندونو يا نورو بهرنيو منابعو سره تړلي نه وي؛

د قوم، سيمې، ژبې او فقهي مذهب پر بنسټ د گوند جوړول او فعاليت کول، جواز نه لري.

هغه جمعيت او گوند چې د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي د قانوني موجباتو او باصلاحيتې محکمې له حکمه پرته نه منحل کېږي.

شپږ دېرشمه ماده:
د افغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ييزو غوښتنو د تأمين لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

اوه دېرشمه ماده:
د اشخاصو د مخابرې او ليکونو آزادي او محرميت که په ليکلي ډول وي يا د تيليفون او تلگراف يا نورو وسيلو له لارې، له تېرى څخه خوندي دي.

دولت د اشخاصو د مخابرو او ليکونو د پلټنې حق نه لري، مگر د قانون له حکمونو سره سم.

نظامی نداشته باشد ؛

۴- وابسته به حزب سياسی و يا ديگر منابع خارجی نباشد ؛

تأسيس و فعاليت حزب برمبنای قوميت، سمت، زبان و مذهب فقهی جواز ندارد .

جمعيت و حزبی که مطابق به احکام قانون تشکيل می شود ، بدون موجبات قانونی و حکم محکمۀ با صلاحيت منحل نمی شود .

مادۀ سی و ششم:
اتباع افغانستان حق دارند برای تأمين مقاصد جايز و صلح آميز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع و تظاهرات نمايند .

مادۀ سی و هفتم:
آزادی و محرميت مراسلات و مخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد و چه به وسيلۀ تيلفون، تلگراف و وسايل ديگر، از تعرض مصؤن است.

دولت حق تفتيش مراسلات و مخابرات اشخاص را ندارد ، مگر مطابق به احکام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دېرشمه ماده:

د شخص استوګنځی له تېري څخه خوندي دی. هېڅوک د دولت په ګډون نشي کولای د استوګن له اجازې یا د واکمنې محکمې له قرار پرته او بې له هغو حالاتو او لارو چې په قانون کې ښوول شوي، د چا کور ته ورننوزي یا یې وپلټي.

د څرګند جرم په مورد کې مسئول مامور کولای شي د محکمې له مخکینۍ اجازې پرته د شخص کورته ورننوزي یا هغه وپلټي. نوموړی مامور مکلف دی کور ته له ننوتو یا پلټنې وروسته، په هغه موده کې چې قانون یې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

ماده‌ٔ سی و هشتم:

مسکن شخص از تعرض مصؤن است. هیچ شخص، به شمول دولت، نمی تواند بدون اجازهٔ ساکن یا قرار محکمهٔ با صلاحیت و به غیر از حالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

در مورد جرم مشهود، مامور مسئول می تواند بدون اجازهٔ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد ازداخل شدن یا اجرای تفتیش، در خلال مدتی که قانون تعیین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

نهه دېرشمه ماده:

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سیمو پرته چې قانون منع کړې وي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بیرته راستون شي.

دولت له هېواد څخه بهر د افغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

ماده‌ٔ سی ونهم:

هر افغان حق دارد به هر نقطهٔ کشور سفر نماید و مسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند.

دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلويښتمه ماده:
ملکيت له تيري څخه خوندی دی.

هېڅوک د ملکيت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي، مگر د قانون د احکامو په حدودوکې.

د هيچا ملکيت د قانون د حکم او د باصلاحيته محکمې له پرېکړې پرته نه مصادره کېږي.

د شخص د ملکيت استملاک يوازې د عامه گټو د تأمين په مقصد، د مخکيني او عادلانه بدل په ورکولو، د قانون له مخې مجاز دی.

د شخص د شتمنۍ پلټنه او اعلان يوازې د قانون په حکم کېداي شي.

مادهٔ چهلم:
ملکيت از تعرض مصؤن است.

هيچ شخص از کسب ملکيت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

ملکيت هيچ شخص، بدون حکم قانون و فيصلهٔ محکمهٔ با صلاحيت مصادره نمی شود.

استملاک ملکيت شخص، تنها به مقصد تأمين منافع عامه، در بدل تعويض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.

تفتيش و اعلان دارايی شخص، تنها به حکم قانون صورت می گيرد.

يوڅلو يښتمه ماده:
بهرني اشخاص په افغانستان کې د عقاري مالونو د ملکيت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانگې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري. د بهرنيو ملکونو پر سياسي نمايندگيو او پر هغو بين المللي مؤسسو چې افغانستان پکې غړيتوب لري د عقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادهٔ چهل و يکم:
اشخاص خارجی در افغانستان حق ملکيت اموال عقاری را ندارند.

اجارهٔ عقار به منظور سرمايه گذاری، مطابق به احکام قانون مجاز می باشد. فروش عقار به نمايندگی های سياسی دول خارجی و به مؤسسات بين المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه څلویښتمه ماده:
هر افغان مکلف دی د قانون له حکمونو سره سم دولت ته مالیه او محصول ورکړي.

هیڅ راز مالیه او محصول، د قانون له حکمه پرته نه وضع کېږي.

د مالیې او محصول اندازه او د ورکړې ډول یې د ټولنیز عدالت په رعایت د قانون په وسیله ښوول کېږي.

دا حکم د بهرنیو کسانو او موسسو په برخه کې هم تطبیقېږي.

هر ډول ورکړه شوي مالیه، محصول او عایدات، دولتي واحد حساب ته تحویلېږي.

مادۀ چهل و دوم:
هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت مالیه و محصول تأدیه کند.

هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.

اندازۀ مالیه و محصول و طرز تادیۀ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعیین میگردد.

این حکم در مورد اشخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق میشود.

هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیه شده، به حساب واحد دولتی تحویل داده می شود.

درې څلویښتمه ماده:
زده کړه د افغانستان د ټولو اتباعو حق دی چې د لیسانس تر درجې پورې وړیا د دولت له خوا تأمینېږي.

دولت مکلف دی چې په ټول افغانستان کې د متوازن معارف د عامولو او د منځنیو اجباري زده کړو د تأمین لپاره اغېزمن پروګرام طرح او تطبیق کړي او د مورنیو ژبو د تدریس لپاره په هغو سیموکي چې پرې خبرې کېږي لاره

مادۀ چهل وسوم:
تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجه لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگان از طرف دولت تأمین می گردد.

دولت مکلف است به منظور تعمیم متوازن معارف در تمام افغانستان، تأمین تعلیمات متوسطۀ اجباری، پروگرام مؤثر طرح و تطبیق نماید و زمینه تدریس زبان های مادری را در مناطقی که به آنها تکلم می کنند

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره کړي.

څلور څلويښتمه ماده:
دولت مکلف دی د ښځود زده‌کړو د پراختيا او توازن د ايجاد په منظور، دکوچيانو د زده‌کړو د ښه والي او په هيوادکې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيق کړي .

پنځه څلويښتمه ماده :
دولت داسلام دسپېڅلي دين د حکمونو او ملي فرهنګ پر بنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعليمي نصاب طرح او تطبيقوي او دښوونځيو د ديني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شتو اسلامي مذهبونو پر بنسټ تدوينوي.

شپږ څلويښتمه ماده :
د لوړو عمومي او اختصاصي زده‌کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظيفه ده.

دافغانستان اتباع کولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او د سواد زده‌کړو مؤسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنيو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم دلوړو،

فراهم کند.

مادۀ چهل و چهارم:
دولت مکلف است به منظور ايجاد توازن و انکشاف تعليم برای زنان، بهبود تعليم کوچيان و امحای بی سوادی در کشور، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق نمايد.

مادۀ چهل و پنجم:
دولت نصاب واحد تعليمی را، بر مبنای احکام دين مقدس اسلام و فرهنگ ملی و مطابق با اصول علمی، طرح و تطبيق می کند و نصاب مضامين دينی مکاتب را، بر مبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوين می نمايد.

مادۀ چهل و ششم:
تأسيس و ادارۀ مؤسسات تعليمات عالی، عمومی و اختصاصی وظيفه دولت است.

اتباع افغانستان می توانند به اجازۀ دولت به تأسيس مؤسسات تعليمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمايند.

دولت می تواند تأسيس مؤسسات تعليمات عالی، عمومی و اختصاصی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمـــومي او اختصاصـــي زده‌کــړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

را بـه اشخاص خارجی نیز مطابق بـه احکام قانون اجازه دهد.

د لـــوړو زده کـــړو پـه دولتـي مؤسسـو کې دشاملېدو شرطـونـه او لـه هغـو سره نـورې مربوطې چارې، دقـانون لـه ليارې تنظيمېږي.

شــرایط شمول در مؤسسات تعلیمات عـــــالی دولتـــــی و ســایر امــور مـربـــوط بـــه آن، تــوســط قــانون تنظیم میگردد.

اوه څلویښتمه ماده:
دولـــت د عـــلـم ، فـرهنـګ، ادب او هنـر د پـرمختـګ لپـاره اغـيز مـن پروګرامونه طرح کوي.

مادۀ چهل و هفتم:
دولــت بــرای پیشرفــت علــم، فرهنـګ، ادب و هنـر پـروګرامهای مؤثر طرح می نماید.

دولـت د مؤلـف، مختـرع او کاشـف حقـوق تـضمینـوي او پـه ټولـو برخـو کې علـمي څیړنـې هڅـوي او ملاتـړ يې کوي او د هغو لـه نتيجو څـخه د اغيزمنـې ګټـې اخيسـتل د قـانون لـه حکمونو سره سم عاموي.

دولت حقوق مؤلف، مختـرع و کاشف را تضـمین مـی نمایـد و تحقیقـات علمی را در تمام عرصه ها تشویق و حمایـت مـی کنـد و استفادۀ مـؤثر از نتایج آن را، مطابق بـه احکام قـانون، تعمیم می بخشد.

اته څلویښتمه ماده:
کار، د هر افغان حق دي.

مادۀ چهل و هشتم:
کار حق هر افغان است.

دکـار د سـاعتونو ټاکل، او بـا معاشـه رخصتي، د کـار او کـارګر حقوق او لـه هغو سره نورې مربوطې چارې د قـانون له لیارې تنظیمېږي.

تعـــیین سـاعات کـار، رخصـتی بـا مـــزد، حقـــوق کـــار و کـارګـــر و سایر امور مربوط به آن توسط قـانون تنظیم میگردد.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

انتخـاب شـغل و حرفـه، در حـدود احکام قانون، آزاد می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه څلویښتمه ماده :
د جبري کار تحمیل منع دی.

د جګړې، آفتونو او نورو داسې حالاتو کې چې عامه ژوند او هوساینه تهدید کړي فعاله برخه اخیستنه د هر افغان ملي وجیبه ده.

پـــر ماشومانـــو د کـــار تحمیـــل جـــواز نــه لـري.

پنځوسمه ماده:
دولـت مکلـف دی چـې د یـوې سـالمې اداري او د هېواد په اداري سیستم کې د سمون د رامنځته کیدو لپاره، لازم تدبیرونه ونیسي.

اداره خـپل اجـــراآت پـه بشپـړه بـې طرفـــۍ او د قـانــون لـه حکمونـو سره سم عملي کوي.

د افغانسـتان اتباع حق لـري د قـانون د حکمونو په حدودو کې لـه دولتـی ادارو څخـه اطلاعـات ترلاسـه کـړي . دا حق د نورو حقوقو او عامه امنیت تـه لـه زیـان رسولو پرته، حدود نه لري.

د افغانسـتان اتبـاع د اهلیت لـه مخـې او لـه هـر ډول تـوپیـر څخـه پرتـه د قـانون لـه حکمونـو سره سم د دولـت خدمت ته منل کیږي.

مادهٔ چهل و نهم:
تحمیل کار اجباری ممنوع است.

سـهم گیـری فعـا ل در حالـت جنـگ، آفـات و سـایر حـالاتی کـه حیـات و آسـایش عامــه را تهدیـد کنـد، از وجایب ملی هر افغان می باشد.

تـحـمـیـــل کـــار بـــر اطفـــال جـواز نـــدارد.

مادهٔ پنجاهم:
دولـــت مـکلــف اســت بــه منظــور ایجــــاد ادارهٔ سالـــم و تـحـقـــق اصـلاحات در سیسـتم اداری کشـور تـدابیـر لازم اتخاذ نماید.

اداره اجـــراآت خـود را بـا بیطرفـی کامـل و مطـابق بـه احـکام قـانون عملی می سازد.

اتبـاع افغانسـتان حـق دسترسـی بـه اطلاعـــات از ادارات دولتـــی را در حـدود احکـام قـانون دارا مـی باشـند. این حق جز صدمه به حقوق دیگران و امنیت عامه حدودی ندارد.

اتبـاع افغـانستان بر اساس اهلیت و بـدون هیچگونـه تبعیض و بـه موجب احکـام قـــانون بـه خـدمت دولـت پذیرفته می شوند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوپنځوسمه ماده:
هر څوک چې له اداري څخه بې موجبه زیانمن شي د تاوان اخیستلو مستحق دی او کولای شي د تاوان د ترلاسه کولو لپاره په محکمه کې دعوا اقامه کړي.

له هغو حالاتو پرته چې قانون ښوولي، دولت نشي کولای د با صلاحیته محکمې له حکمه پرته د خپلو حقوقو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

دوه پنځوسمه ماده :
دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغیو د مخنیوي او د وړیا علاج وسیلې او روغتیایي آسانتیاوې د قانون له حکمونو سره سم تأمینوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصي طبي خدمتونو او روغتیایي مرکزونو جوړول او پراختیا هڅوي او ملاتړ یې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پیاوړتیا او د ملي او سیمه ییزو ورزشونو د پراختیا لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

دري پنځوسمه ماده :
دولت د شهیدانو او مفقودینو له پاتې کسانو، د معلولینو او معیوبینو د بیا ځواکمنۍ او په ټولنه کې د هغوی د

مادهٔ پنجاه و یکم:
هر شخص که از اداره بدون موجب متضرر شود مستحق جبران خساره می باشد و می تواند برای حصول آن در محکمه دعوا اقامه کند.

به استثنای حالاتی که در قانون تصریح گردیده است، دولت نمی تواند بدون حکم محکمهٔ با صلاحیت به تحصیل حقوق خود اقدام کند.

مادهٔ پنجاه و دوم:
دولت وسایل وقایه و علاج امراض و تسهیلات صحی رایگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمین می نماید.

دولت تأسیس و توسعه خدمات طبی و مراکز صحی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند.

دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و انکشاف ورزشهای ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ پنجاه و سوم:
دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهدأ و مفقودین و برای باز

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالې ونډې اخیستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتیایي خدمتونو د تنظیم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبیرونه نیسي.

توانی معلولین و معیوبین و سهم گیری فعال آنان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

دولت د متقاعدینو حقوق تضمینوي او له زړو کسانو، بې سر پرسته ښځو، معیوبینو او معلولینو او بې وسه یتیمانو سره د قانون له حکمونو سره سم لازمي مرستې کوي.

دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست، معیوبین و معلولین و ایتام بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

څلور پنځوسمه ماده :

کورنۍ د ټولنې اساسي رکن دی او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.

مادۀ پنجاه و چهارم:

خانواده رکن اساسی جامعه را تشکیل می دهد و مورد حمایت دولت قرار دارد.

دولت د کورنۍ او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتیا د تأمین، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپېڅلي دین له احکامو سره د مغایرو رسومو د له منځه وړو لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

دولت به منظور تأمین سلامت جسمی و روحی خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربیت اطفال و برای از بین بردن رسوم مغایر با احکام دین مقدس اسلام تدابیر لازم اتخاذ می کند.

پنځه پنځوسمه ماده :

له هېواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجیبه ده.

مادۀ پنجاه و پنجم:

دفاع از وطن وجیبۀ تمام اتباع افغانستان است.

د عسکري مکلفیت د دورې د تېرولو شرطونه دقانون له لیارې تنظیمېږي.

شرایط اجرای دورۀ مکلفیت عسکری توسط قانون تنظیم میگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ پنځوسمه ماده:
د اساسي قانون د حکمونو پيروي، د قوانينو اطاعت او دعامه نظم او امنيت رعايت دافغانستان د ټولو خلکو وجيبه ده.

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

اوه پنځوسمه ماده :
دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمينوي. دا کسان د بين المللي حقوقو د قواعدو په حدودوکې د افغانستان د دولت د قوانينو په رعايت مکلف دي.

اته پنځوسمه ماده :
دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعايت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسيون جوړوي.

هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسيون ته شکايت وکړي.

کميسيون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد، مربوطو قانوني څانګو ته راجع کړي او د هغوی له

مادۀ پنجاه و ششم:
پيروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانين و رعايت نظم و امن عامه وجيبه تمام مردم افغانستان است.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

مادۀ پنچاه و هفتم:
دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمين می کند. اين اشخاص در حدود قواعد حقوق بين المللی به رعايت قوانين دولت افغانستان مکلف می باشند.

مادۀ پنجاه و هشتم:
دولت به منظور نظارت بر رعايت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمايت از آن، کميسيون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسيس می نمايد.

هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به اين کميسيون شکايت نمايد.

کميسيون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوقو ځخه په دفاع کې مرسته وکړي.

ددې کمېسیون جوړښت او د کار ډول یې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

نهه پنځوسمه ماده :
هېڅوک نشي کولای په دې اساسي قانون کې له راغلو آزادیو او حقوقو ځخه په ناوړه استفادې د هېواد د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا، ملي واکمنۍ او ملي وحدت پر ضد عمل وکړي.

دریم فصل
جمهور رئیس

شپیتمه ماده :
جمهور رئیس د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت په سر کې دی چې خپل واکونه په اجرائیه، مقننه او قضائیه برخو کې ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

جمهور رئیس دوه، لومړی او دویم مرستیالان لري.

د جمهوري ریاست کاندید د خپلو مرستیالانو نومونه د ځان له کاندیدولو سره یو ځای ملت ته اعلاموي.

حقوق آنها مساعدت نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این کمیسیون توسط قانون تنظیم میگردد.

مادهٔ پنجاه و نهم:
هیچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزادیهای مندرج این قانون اساسی، بر ضد استقلال، تمامیت ارضی، حاکمیت و وحدت ملی عمل کند.

فصل سوم
رئیس جمهور

مادهٔ شصتم:
رئیس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار داشته، صلاحیت های خود را در عرصه های اجرائیه، تقنینیه و قضائیه، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

رئیس جمهور دارای دو معاون اول و دوم، می باشد.

کاندید ریاست جمهوری نام هر دو معاون را همزمان با کاندید شدن خود به ملت اعلام میدارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمهور رئيس لومړی مرستيال د جمهور رئيس د غياب، استعفأ او يا مړينې په حالاتوکې ددې اساسي قانون له مندرجو حکمونو سره سم، کار کوي.

معاون اول رئيس جمهور در حالت غياب، استعفأ و يا وفات رئيس جمهور، مطابق به احکام مندرج اين قانون اساسی، عمل می کند.

د جمهور رئيس د لومړي مرستيال په غياب کې، دويم مرستيال د اساسي قانون له مندرجو احکامو سره سم، عمل کوي.

در غياب معاون اول رئيس جمهور، معاون دوم مطابق به احکام مندرج اين قانون اساسی عمل می کند.

يوشپيتمه ماده :

جمهور رئيس د راي ورکوونکيو د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو رايو له لارې په سلوکې تر پنځوسو زياتو رايو په ترلاسه کولو انتخابيږي.

مادۀ شصت و يکم:

رئيس جمهور با کسب اکثريت بيش از پنجاه فی صد آرای رای دهندگان از طريق رأی گيری آزاد، عمومی، سری و مستقيم انتخاب می گردد.

د جمهور رئيس وظيفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کال د غبرګولي په لومړۍ نيټه پای ته رسيږي.

وظيفۀ رئيس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پايان می يابد.

د جمهور رئيس د کار تر پای ته رسېدو د مخه د نوي جمهور رئيس د ټاکلو لپاره انتخابات، له ديرشو ترشپيتو ورځو پورې، موده کې کيږي.

انتخابات به منظور تعيين رئيس جمهور جديد در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پايان کار رئيس جمهور برگزار ميگردد.

که چيرې په لومړي پړاو کې له کانديدانو څخه يو هم ونه کړای شي چې په سلوکې تر پنځوسو زياتې رايې ترلاسه کړي، انتخابات د دوهم ځل لپاره د انتخاباتو د نتايجو د نېټې تر اعلان وروسته د دوو اونيو په اوږدو

هرگاه در دور اول هيچ يک از کانديدان نتواند اکثريت بيش از پنجاه فی صد آرا را به دست آورد، انتخابات برای دور دوم در ظرف دو هفته از تاريخ اعلام نتايج انتخابات برگزار می

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې تر سره کېږي . دا ځل يوازې هغه دوه تنه کانديدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومړي پړاو کې يې تر ټولو زياتې رايې ترلاسه کړي وي.

د انتخاباتو په دويم پړاو کې هغه څوک چې د رايو اکثريت ترلاسه کړي، جمهور رئيس ګڼل کېږي.

که چېرې د جمهوري رياست يو کانديد د رای ګيرۍ د لومړي يا دويم پړاو په جريان او يا تر انتخاباتو وروسته او يا د انتخاباتو د نتايجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سم کيږي.

دوه شپيتمه ماده :

څوک چې جمهوري رياست ته کانديد يږي، بايد دلاندنيو شرطونو لرونکی وي:

۱- د افغانستان تبعه، مسلمان، له افغان مور او پلار څخه زېږيدلی وي او د بل هېواد تابعيت ونه لري؛

۲- د کانديديدو په ورځ يې عمر تر څلويښتو کلونو لږ نه وي؛

۳- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم

گردد و در اين دور تنها دو نفر از کانديدانی که بيشترين آرا را در دور اول به دست آورده اند، شرکت می نمايند.

در دور دوم انتخابات، کانديدی که اکثريت آرا را کسب کند، رئيس جمهور شناخته می شود.

هرگاه يکی از کانديدان رياست جمهوری در جريان دور اول يا دوم رأی گيری و يا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتايج انتخابات وفات نمايد، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون برگزار ميگردد.

مادهٔ شصت و دوم:

شخصی که به رياست جمهوری کانديد می شود، واجد شرايط ذيل می باشد:

۱- تبعهٔ افغانستان، مسلمان و متولد از والدين افغان بوده و تابعيت کشور ديگری را نداشته باشد؛

۲- در روز کانديد شدن سن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی نه وي؛

هېڅ شخص نشي کولای له دوو دورو زيات د جمهور رئيس په حيث وټاکل شي.

په دې ماده کې راغلی حکم د جمهور رئيس د مرستيالانو په برخه کې هم تطبيقېږي.

دري شپيتمه ماده :
جمهور رئيس د کار تر پيل د مخه، د ځانګړې کړنلارې سره سم، چې د قانون له لياره تنظيمېږي، دا لاندې لوړه يادوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

"د لوی خدای (ج) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين پيروي او ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانينو رعايت او د تطبيق څارنه وکړم.

د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتيا ساتنه او د افغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له دربار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوسايۍ په لاره

نشده باشد؛

هيچ شخص نمی تواند بيش از دو دوره به حيث رئيس جمهور انتخاب گردد.

حکم مندرج اين ماده در مورد معاونين رئيس جمهور نيز تطبيق می گردد.

مادهٔ شصت و سوم:
رئيس جمهور قبل از تصدی وظيفه، مطابق به طرز العمل خاص که توسط قانون تنظيم ميگردد، حلف آتی را به جا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحيم

"به نام خداوند بزرگ (ج) سوگند ياد می کنم که دين مقدس اسلام را اطاعت و از آن حمايت کنم. قانون اساسی و ساير قوانين را رعايت و از تطبيق آن مواظبت نمايم.

از استقلال، حاکميت ملی و تماميت ارضی افغانستان حراست و حقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و پشتيبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې خپلې هڅې جارې وساتم."

څلور شپیتمه ماده:
جمهور رئیس لاندې واکونه او وظیفې لري:

۱- د اساسي قانون د اجرأ څارل؛

۲- د ملي شورى په تصویب د هېواد د سیاست د اساسي کرښو ټاکل؛

۳- د افغانستان د وسله والو ځواکونو ستر مشرتوب؛

۴- د ملي شورى په تایید دجګړې او متارکې اعلانول؛

۵- د ځمکنۍ بشپړتیا او د خپلواکۍ د ساتنې د دفاع په حالت کې د لازم تصمیم نیول؛

۶- د ملي شورى په تایید له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګیو لېږل؛

۷- ددې اساسي قانون په (نهه شپیتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، دلویې جرګې راغوښتل؛

۸- د ملي شورى په تایید د اضطراري حالت اعلان او دهغه پای ته رسول؛

افغانستان بکار برم."

مادهٔ شصت و چهارم:
رئیس جمهور دارای صلاحیتها و وظایف ذیل می باشد:

۱- مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲- تعیین خطوط اساسی سیاست کشور به تصویب شورای ملی؛

۳- قیادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴- اعلان حرب و متارکه به تائید شورای ملی؛

۵- اتخاذ تصمیم لازم در حالت دفاع از تمامیت ارضی و حفظ استقلال؛

۶- فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تائید شورای ملی؛

۷- دایر نمودن لویه جرگه به استثنای حالت مندرج مادهٔ شصت و نهم این قانون اساسی؛

۸- اعلان حالت اضطرار به تائید شورای ملی و خاتمه دادن به آن؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- د ملي شورى او لويې جرګې د غونډو پرانيستل؛

۱۰- د جمهوري رياست د مرستيالانو د استعفى منل؛

۱۱- د ولسي جرګې په تاييد د وزيرانو، لوى څارنوال، د مركزى بانک، د ملی امنيت او سرې مياشتې د رئيسانو ټاکل او د هغوى عزلول او د استعفى منل؛

۱۲- د ولسي جرګې په تاييد د سترې محکمې د رئيس او غړيو ټاکل؛

۱۳- د قانون له حکمونو سره سم د قاضيانو، د وسله والو ځواکونو، پوليسو، د ملی امنيت د منصبدارانو او دلوړ رتبه مامورينو ټاکل، تقاعد وركول، د استعفى منل او عزلول؛

۱۴- په بهرنيو هېوادونو او نړيوالو مؤسسو کې د افغانستان د سياسي نماينده ګيو د مشرانو ټاکل؛

۱۵- په افغانستان کې د بهرنيو سياسي نماينده ګانو د باورليکونو منل؛

۱۶- د قوانينو او تقنيني فرمانونو توشيح کول؛

۹- افتتاح اجلاس شوراى ملى و لويه جرګه؛

۱۰- قبول استعفاى معاونين رياست جمهورى؛

۱۱- تعيين وزرا، لوى څارنوال، رئيس بانک مرکزى، رئيس امنيت ملى و رئيس سره مياشت به تائيد ولسى جرګه و عزل و قبول استعفاى آنها؛

۱۲- تعيين رئيس و اعضاى ستره محکمه به تائيد ولسى جرګه؛

۱۳- تعيين، تقاعد، قبول استعفا و عزل قضات، صاحب منصبان قواى مسلح، پوليس و امنيت ملى و مامورين عالى رتبه مطابق به احکام قانون؛

۱۴- تعيين سران نمايندګى هاى سياسى افغانستان نزد دول خارجى و مؤسسات بين المللى؛

۱۵- قبول اعتماد نامه هاى نمايندګان سياسى خارجى در افغانستان؛

۱۶- توشيح قوانين و فرامين تقنينى؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷- د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باورليکونو ورکول؛

۱۸- د قانون له حکمونو سره سم د جزاگانو تخفيف او بخښل؛

۱۹- د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛

۲۰- د هېواد د اداري سمون په منظور، د قانون له مخې، د کمېسيونونو جوړول؛

۲۱- په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظايف؛

پنځه شپېتمه ماده:
جمهور رئيس کولای شي په مهمو ملي، سياسي، ټولنيزو او يا اقتصادي چارو کې د افغانستان د خلکو ټولپوښتنې ته مراجعه وکړي.

ټولپوښتنه بايد د دې اساسي قانون د حکمونو مخالفه او د هغه د تعديل مستلزم نه وي.

شپږ شپېتمه ماده:
جمهور رئيس په دې اساسي قانون کې

۱۷- اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بين الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸- تخفيف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹- اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰- تأسيس کميسيون ها به منظور بهبود ادارهٔ کشور مطابق به احکام قانون؛

۲۱- ساير صلاحيتها و وظايف مندرج اين قانون اساسی؛

مادهٔ شصت و پنجم:
رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی، سياسی، اجتماعی و يا اقتصادی به آرای عمومی مردم افغانستان مراجعه نمايد.

مراجعه به آرای عمومی نبايد مناقض احکام اين قانون اساسی ويا مستلزم تعديل آن باشد.

مادهٔ شصت و ششم:
رئيس جمهور در اعمال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راغلو واكونو د عملي كولو په برخه كې د افغانستان د خلكو لوړ مصلحتونه په پام كې نيسي.

صلاحيتهای مندرج اين قانون اساسی، مصالح علیای مردم افغانستان را رعايت می كند.

جمهور رئيس نشي كولای چې د قانون له حكمه پرته دولتي ملكيتونه او شتمنۍ وپلوري او يا يې وبخښي.

رئيس جمهور نمی تواند بدون حكم قانون ملكيت های دولتی را بفروشد يا اهدا كند.

جمهور رئيس نشي كولای د خپل كار په دوران كې له خپل مقام څخه په ژبنيو، سيمه‌ييزو، قومي، مذهبي او گوندي ملحوظاتو گټه واخلي.

رئيس جمهور نمی تواند در زمان تصدی وظيفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمايد.

اوه شپيتمه ماده:

د جمهور رئيس د استعفى، عزل، مړينې او يا په صعب العلاجه ناروغۍ د اخته كېدلو په صورت كې چې د وظيفې د اجرا مخه نيسي د جمهور رئيس لومړی مرستيال د جمهور رئيس واكونه او وظايف په غاړه اخلي.

مادهٔ شصت و هفتم:

در صورت استعفا، عزل يا وفات رئيس جمهور و يا مريضی صعب العلاج كه مانع اجراء وظيفه شود، معاون اول رئيس جمهور صلاحيتها و وظايف رئيس جمهور را به عهده می گيرد.

جمهور رئيس خپله استعفى په خپله ملي شورى ته اعلاموي.

رئيس جمهور استعفای خود را شخصاً به شورای ملی اعلام می نمايد.

د صعب العلاجه ناروغۍ تثبيت د هغه طبي هيئت له خوا كېږي چې ستره محكمه يې ټاكي.

تثبيت مريضی صعب العلاج توسط هيئت طبی با صلاحيت كه از طرف ستره محكمه تعيين ميگردد صورت ميگيرد.

په داسې حالاتو كې د نوي جمهور

در اين حالات در خلال مدت سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رئیس د ټاکلو لپاره په درې میاشتو کې دننه ددې اساسي قانون د یوشپیتمې مادې له حکم سره سم انتخابات کېږي.

ماه انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید طبق مادهٔ شصت و یکم این قانون اساسی برگزار میگردد.

د جمهور رئیس لومړی مرستیال د لنډ مهاله جمهور رئیس په توګه، د وظیفې د ترسره کولو په موده کې لاندینی چارې نشي ترسره کولای:

معاون اول رئیس جمهور در زمان تصدی به حیث رئیس جمهور موقت امور ذیل را انجام داده نمی تواند:

١- د اساسي قانون تعدیل؛

١- تعدیل قانون اساسی؛

٢- د وزیرانو عزل؛

٢- عزل وزرا؛

٣- ټول پوښتنه؛

٣- مراجعه به آرای عامه؛

د جمهور رئیس مرستیالان ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي ځان جمهوري ریاست ته کاندید کړي.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق به احکام این قانون اساسی خود را به ریاست جمهوری کاندید نمایند.

د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړي مرستیال وظایف د جمهور رئیس په واسطه ټاکل کېږي.

در صورت غیاب رئیس جمهور، وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور تعیین می گردد.

اته شپیتمه ماده :

که چېرې د جمهور رئیس یو مرستیال استعفی وکړي او یا مړ شي د هغه پرځای بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د ولسی جرګې په تائید ټاکل کېږي.

مادهٔ شصت و هشتم:

هرگاه یکی از معاونین رئیس جمهور استعفاء و یا وفات نماید عوض وی شخص دیگری توسط رئیس جمهور به تائید ولسی جرگه تعیین میگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمهـور رئـیس او د هغـه د لـومړي مرستیال د یوځـایي مړینـې په صورت کې پـه ترتیـب سره دویم مرستیال، د مشـرانو جرگې رئـیس د ولسي جرگې رئیس د او د بهرنیو چارو وزیر یو په بل پسي ددې اساسي قـانـون د (اوه شـپیتمې) مـادې لـه حکم سره سم د جمهور رئیس وظیفې په غاړه اخلي.

نهه شپیتمه ماده :

جـمهــور رئیـــس د ملــت او ولســي جرگــې پــه وړانــدې ددې مـــادې د احکامو مطابق مسؤل دی.

پــر جمــــهور رئـیس د بشــري ضـد جرمونـو، ملـی خیانـت یـا جنایـت د ارتکـاب تـور لگـول د ولسـي جرگـې د ټولـو غړیـو د درېیمې برخـې لـه خـوا غوښــتل کېــدای شــي. کــه چېــرې داغوښتنه د ولسي جرگې د ټولـو غړیـو له دریو څخه د دوو برخو د رایو له خوا تاییــد شـــي، ولســـي جرگـــه د یــوې میاشتې دننه لویه جرگه دایروي.

کـه لویـــه جرگـــه منســوب شــوی اتهـام د ټولـو غړیـو لـه دریو څخه د دوو برخـو د رایـو پـه اکثریـت تصـویب کـړي، جمهـور رئیس لـه وظیفـې څخـه گوښـه او موضـوع ځانگړې محکمې تـه سپارل کیږي. ځانگړې محکمه د ولسی

در صـــورت وفــات همزمــان رئــیس جمهــور و معــاون اول وی، بالترتیــب معـــاون دوم، رئـیس مشـرانو جرگـه، رئـــیس ولـــسی جـــرگـــه و وزیـــر خــارجــه یکـی بعـد دیگـری مطــابق بـه حکـم مندرج مادۀ شـصت و هفتم ایــن قــانون اساســی وظـایف رئـیس جمهور را به عهده میگیرد.

مادۀ شصت و نهم:

رئیس جمهـور در برابـر ملت و ولسـی جرگـه مطـابق بـه احکـام ایـن مـاده مسئول می باشد.

اتهـام علیـه رئیس جمهـور بـه ارتکـاب جـرایم ضـد بشـری، خیانـت ملـی یـا جنـــایت، از طـــرف یــک ثلــث کـــل اعضـای ولسـی جرگـه تقـاضــا شـده مـــی توانـــد. در صـــورتیـــکه ایــــن تقـاضـــا از طــرف دو ثلـث کــل آرای ولسـی جرگـــه تـــائید گـردد، ولســی جرگـه در خــلال مـدت یـک مـاه لویـه جرگه را دایر می نماید.

هــرگــاه لـویـه جـرگـه اتهـام منسوب را بـــه اکثریـــت دو ثلــث آرای کــل اعضـــا تصــویب نمایـــد، رئیـــس جمهـــور از وظیفه منفصل و موضوع بـه مـــحکمۀ خـاص محـول میگـــردد. محکمـــۀ خــاص متشـــکل اســـت از

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرگې له دريو غړيو، دستري محكمې له دريو غړيو چې لويه جرگه يې ټاكي او د مشرانو جرگې له رئيس څخه جوړيږي، دعوي د هغه شخص له خوا چې د لوې جرگې له خوا ټاكل كېږي، اقامه كېږي.

رئيس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضای ولسی جرگه و سه نفر از اعضای ستره محكمه به تعيين لويه جرگه، اقامۀ دعوی توسط شخصی كه از طرف لويه جرگه تعيين مى گردد صورت ميگيرد.

په دې حالت کې د دې اساسي قانون په (اوه شپيتمه) ماده کې راغلي حکمونه تطبيقيږي.

در اين حالت احكام مندرج مادۀ شصت و هفتم اين قانون اساسی تطبيق مى گردد.

اويا يمه ماده :
د جمهور رئيس تنخوا او لگښتونه د قانون له لياري تنظيميږي.

مادۀ هفتادم:
معاش و مصارف رئيس جمهور توسط قانون تنظيم مى گردد.

جمهور رئيس د خدمت د دورې تر ختمېدو وروسته د عزل له حالته پرته د خپل ژوند په پاتې موده کې د جمهوري رياست د دورې له مالي حقوقو څخه د قانون له حکمونو سره سم، گټه اخلي.

رئيس جمهور بعد از ختم دوره خدمت، به استثنای حالت عزل، برای بقيه مدت حيات از حقوق مالی دوره رياست جمهوری مطابق به احكام قانون مستفيد مى شود.

څلورم فصل
حکومت

فصل چهارم
حكومت

يواويايمه ماده:
حكومت له وزيرانو څخه جوړ دی چې د جمهور رئيس تر رياست لاندې كار كوي. د وزيرانو شمير او وظايف د قانون له لياري تنظيميږي.

مادۀ هفتاد و يكم:
حكومت متشكل است از وزرا كه تحت رياست رئيس جمهور اجرای وظيفه مى نمايند. تعداد وزرا و وظايف شان توسط قانون تنظيم مى گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه اويايمه ماده :
ځوک چې د وزير په توګه ټاکل کيږي بايد لاندیني شرطونه ولري:

۱- يوازي د افغانستان د تابعيت لرونکی وي.

که چيرې د کوم وزارت کانديد د بل هېواد تابعيت هم ولري ولسي جرګه د هغه د تائيد يا رد ، صلاحيت لري؛

۲- لوړ تحصيلات، کاري تجربه او ښه شهرت ولري؛

۳- عمر يې تر پنځه دېرش کلونو لږ نه وي؛

۴- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي.

دري اويايمه ماده :
کېدای شي وزيران د ملي شورى له غړيو او يا له هغو د باندې وټاکل شي.

کله چې د ملي شورى غړی د وزير په توګه وټاکل شي، په شورى کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او د هغه

مادهٔ هفتاد و دوم:
شخصی که به حيث وزير تعيين می شود واجد شرايط ذيل می باشد:

۱- تنها حامل تابعيت افغانستان باشد.

هرگاه کانديد وزرات تابعيت کشور ديگری را نيز داشته باشد، ولسی جرگه صلاحيت تائيد و يا رد آنرا دارد؛

۲- دارای تحصيلات عالی، تجربهٔ کاری و شهرت نيک باشد؛

۳- سن وی از سی و پنج سال کمتر نباشد؛

۴- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

مادهٔ هفتاد و سوم:
وزرا می توانند از اعضای شورای ملی يا خارج از آن تعيين شوند.

هرگاه عضو شورای ملی به حيث وزير تعيين شود، عضويت خود را در شوری از دست ميدهد و در عوض

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرځای بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کیږي.

ثلور اویایمه ماده :
وزیران د وظیفې له پیله مخکې د جمهور رئیس په وړاندې، لاندینۍ لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

"د لوی خدای (جل جلاله) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپیڅلي دین د حکمونو حمایت، داساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانینو رعایت، د اتباعو د حقوقو حفاظت د افغانستان د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدای (جل جلاله) حاضر گڼم او خپلې راسپارل شوې وظیفې په ربښتینولۍ سرته رسوم."

پنځه اویایمه ماده :
حکومت لاندینۍ وظیفې لري:

۱- ددې اساسي قانون او نورو قوانینو د احکامو او د محکمو د قطعي پریکړو عملي کول؛

۲- د خپلواکۍ ساتل، له ځمکنۍ بشپړتیا څخه دفاع او په نړیواله ټولنه کې د افغانستان د حیثیت او

وی شخص دیگری مطابق به حکم قانون تعیین میگردد.

مادهٔ هفتاد و چهارم:
وزرا قبل از تصدی وظیفه حلف آتی را به حضور رئیس جمهور، به جا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

"به نام خداوند بزرگ (جل جلاله) سوگند یاد می کنم که دین مقدس اسلام را حمایت، قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان را رعایت، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خود خداوند (جل جلاله) را حاضر دانسته، وظایف محوله را صادقانه انجام دهم."

مادهٔ هفتاد و پنجم:
حکومت دارای وظایف ذیل می باشد:

۱- تعمیل احکام این قانون اساسی و سایر قوانین و فیصله های قطعی محاکم؛

۲- حفظ استقلال، دفاع از تمامیت ارضی و صیانت منافع و حیثیت افغانستان در جامعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټهو ساتل؛

بین المللی؛

۳- د عامه نظم او امن ټینګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛

۳- تأمین نظم و امن عامه و از بین بردن هر نوع فساد اداری؛

۴- د بودجې ترتیبول، د دولت د مالي وضعې تنظیمول او دعامه شتمنۍ ساتل؛

۴- ترتیب بودجه، تنظیم وضع مالی دولت و حفاظت دارایی عامه؛

۵- دټهولنیزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژیکي پرمختیایي پروګرامونو طرح او تطبیق؛

۵- طرح و تطبیق پروگرام های انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژیکی؛

۶- ملي شورۍ ته د مالي کال په پای کې د سرته رسیدلوچارو او د نوي مالي کا ل د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش ورکول؛

۶- ارائه گزارش به شورای ملی در ختم سال مالی درباره امور انجام شده و پروگرام های عمدۀ سال مالی جدید ؛

۷- د هغو نورو وظیفو ترسره کول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانینو له مخي د حکومت له وظیفو څخه ګڼل شویدي.

۷- انجام سایر وظایفی که به موجب این قانون اساسی و قوانین دیگر از وظایف حکومت دانسته شده است.

شپږ اویایمه ماده :

حکومت د هېواد د سیاست د اساسي کرښو د تطبیق او دخپلو وظیفو د تنظیمولو لپاره مقررات وضع او تصویبوي. دا مقررات باید د هیڅ قانون له نص یا روح سره مناقض نه وي.

مادۀ هفتاد و ششم:

حکومت برای تطبیق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید مناقض نص یا روح هیچ قانون نباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه اویایمه ماده :
وزیران خپل وظایف د اداري واحدونو د آمرینو په توګه په هغو حدودوکې چې دا اساسي قانون او نور قوانین یې ټاکي، سرته رسوي.

وزیران له خپلو ټاکلو وظایفو څخه د جمهور رئیس او ولسي جرګې په وړاندې مسئولیت لري.

اته اویایمه ماده:
که چېرې وزیر په بشري ضد جرمونو، ملي خیانت او یا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د (یو سلو څلور دېرشمې) مادې په رعایت ځانګړې محکمې ته سپارل کېږي.

نهه اویایمه ماده :
حکومت کولای شي د ولسي جرګې د تعطیل په حالت کې له بودجې او مالي چارو پرته، د بیړنۍ اړتیا پر اساس تقنیني فرمانونه ترتیب کړي.

تقنیني فرمانونه د جمهور رئیس تر توشیح وروسته د قانون حکم پیدا کوي. تقنیني فرمانونه باید د ملي شورى د لومړۍ غونډې ترجوړیدو وروسته د دېرشو ورځو په اوږدو کې

مادهٔ هفتاد و هفتم:
وزرا وظایف خود را به حیث آمرین واحدهای اداری در داخل حدودی که این قانون اساسی و سایر قوانین تعیین می کند، اجرا می نمایند.

وزرا از وظایف مشخصهٔ خود نزد رئیس جمهور و ولسی جرگه مسئولیت دارند.

مادهٔ هفتاد و هشتم:
هرگاه وزیر به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی و یا سایر جرایم متهم گردد، قضیه با رعایت مادهٔ یکصد و سی و چهارم این قانون اساسی به محکمهٔ خاص محول میگردد.

مادهٔ هفتاد و نهم:
حکومت می تواند در حالت تعطیل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامین تقنینی را ترتیب کند.

فرامین تقنینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حایز می شود. فرامین تقنینی باید در خلا ل سی روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسهٔ شورای ملی به آن تقدیم شود و در

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې ته ورانده‌ې شي او که د ملي شورى له خوا رد شي، اعتبار نه لري.

صورتی که از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبار ساقط میگردد.

اتیایمه ماده:
وزیران نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنیو، سیمه ییزو، قومي، مذهبي او گوندي ملحوظاتو گټه واخلي.

مادۀ هشتادم:
وزرا نمی توانند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمایند.

پنځم فصل
ملي شورى

فصل پنجم
شورای ملی

یواتیایمه ماده :
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت ملي شورى د ستر تقنیني اورگان په توگه د افغانستان د خلکو د ارادې ښکارندویه ده او د ټول ملت نمایندگي کوي.

مادۀ هشتاد ویکم:
شورای ملی دولت جمهوری اسلامی افغانستان به حیث عالی ترین ارگان تقنینی مظهر ارادۀ مردم آن است و از قاطبۀ ملت نمایندگی می کند.

د شورى هر غړي درایې د څرگندونې په وخت کې، د افغانستان د خلکو عمومي مصلحتونه او ستري گټې د خپل قضاوت محور ټاکي.

هر عضو شوری در موقع اظهار رای، مصالح عمومی و منافع علیای مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار می دهد.

دوه اتیایمه ماده :
ملي شورى له دوو مجلسونو: ولسي جرگې او مشرانو جرگې څخه جوړه ده.

مادۀ هشتاد و دوم :
شورای ملی متشکل از دو مجلس: ولسی جرگه و مشرانو جرگه می باشد.

هیڅوک نشي کولای په یوه وخت کې د دواړو مجلسونو غړى وي.

هیچ شخص نمی تواند در یک وقت عضو هر دو مجلس باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري اتيايمه ماده:
د ولسي جرگې غړي د خلکو د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.

د ولسي جرگې د کار دوره د پنځم کال د چنگاښ په لومړۍ نېټه د انتخاباتو د نتيجو د اعلان څخه وروسته پای ته رسېږي او نوې شوری په کار پيل کوي.

د ولسي جرگې د دورې ترختمېدو د مخه له دېرشو څخه ترشپيتو ورځو پورې موده کې د ولسي جرگې د غړيو انتخابات کېږي.

د ولسي جرگې د غړيو شمير د هرې حوزې د نفوسو د شمېر په تناسب زيات نه زيات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.

انتخاباتي حوزې او ورسره نور مربوط مسايل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کېږي.

د انتخاباتو په قانون کې بايد داسې تدبيرونه ونيول شي چې انتخاباتي نظام د افغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازيتوب تأمين کړي او د نفوسو په تناسب دې له هر ولايت څخه په اوسط ډول لږ تر لږه دوه

مادۀ هشتاد سوم:
اعضای ولسی جرگه توسط مردم از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقيم انتخاب می گردند.

دوره کار ولسی جرگه به تاريخ اول سرطان سال پنجم، بعد از اعلان نتايج انتخابات به پايان می رسد و شورای جديد به کار آغاز می نمايد.

انتخابات اعضای ولسی جرگه در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پايان دوره ولسی جرگه برگزار می گردد.

تعداد اعضای ولسی جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دو صدو پنجاه نفر می باشد.

حوزه های انتخاباتی و ساير مسايل مربوط به آن در قانون انتخابات تعيين می گردد.

در قانون انتخابات بايد تدابيری اتخاذ گردد که نظام انتخاباتی، نمايندگی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تأمين نمايد و به تناسب نفوس از هر ولايت طور اوسط

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځينه وکيلې په ولسي جرګه کې غړيتوب ترلاسه کړي.

حداقل دو وکيل زن در ولسی جرگه عضويت يابد.

ځلور اتيايمه ماده :

د مشرانو جرګې غړي په لاندې ډول انتخاب او ټاکل کېږي:

مادهٔ هشتاد و چهارم:

اعضای مشرانو جرگه به ترتيب ذيل انتخاب و تعيين می شوند:

۱- د هرې ولايتي جرګې له غړيو څخه يوتن د مربوطې جرګې په انتخاب، د څلورو کلونو لپاره ؛

۱- از جمله اعضای شورای هر ولايت، يک نفر به انتخاب شورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲- د هر ولايت د ولسواليو د جرګو له غړيو څخه يو تن، د مربوطو جرګو په انتخاب، د دريو کلونو لپاره؛

۲- از جملهٔ اعضای شورا های ولسواليهای هر ولايت، يک نفر به انتخاب شوراهای مربوط برای مدت سه سال؛

۳- پاتې دريمه برخه غړي دمعلولينو او معيوبينو د دوو تنو او کوچيانو د دوو تنو استازيو په ګډون د هېواد له خبيرو او تجربه لرونکو کسانو څخه د پنځو کلونو لپاره د جمهور رئيس له خوا ټاکل کېږي.

۳- يک ثلث باقی مانده از جملهٔ شخصيت های خبير و با تجربه به شمول دو نفر از نمايندگان معلولين و معيوبين و دو نفر نمايندگان کوچی ها به تعيين رئيس جمهور برای مدت پنج سال.

جمهور رئيس له دې اشخاصو څخه په سلوکې پنځوس ښځې ټاکي.

رئيس جمهور تعداد پنجاه فيصد از اين اشخاص را از بين زنان تعيين می نمايد.

هغه شخص چې د مشرانو جرګې د غړي په توګه انتخابېږي په مربوطه جرګه کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او د ده پرځای د قانون له حکمونو سره

شخصی که به حيث عضو مشرانو جرگه انتخاب می شود، عضويت خود را در شورای مربوطه از دست داده، به عوض او شخص ديگری مطابق به

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم بل شخص ټاکل کېږي.

پنځه اتيايمه ماده :
هغه څوک چې د ملي شورى غړيتوب ته کانديد يا ټاکل کيږي، د ټاکونکو پر شرطونو سربيره، دا لاندې صفتونه هم ولري:

۱- د افغانستان تبعه وي يا لږ تر لږه د کانديديدو يا تعيين تر نېټې لس کاله پخوا يې د افغانستان د دولت تابعيت ترلاسه کړی وي؛

۲- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛

۳- د ولسي جرگې غړيو د کانديديدو په ورځ د عمر پنځه ويشت کاله او د مشرانو جرگې غړيو د کانديديدو يا ټاکني په ورځ د عمر پنځه دېرش کاله بشپړ کړي وي.

شپږ اتيايمه ماده :
د ملي شورى د غړيو انتخاباتي وثيقې، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک کمېسيون له خوا د قانون له حکمونو سره سم ځيرل کېږي.

احکام قانون تعيين ميگردد.

مادۀ هشتاد و پنجم:
شخصی که به عضويت شورای ملی کانديد يا تعيين می شود، علاوه بر تکميل شرايط انتخاب کنندگان واجد اوصاف ذيل می باشد:

۱- تبعۀ افغانستان بوده يا حداقل ده سال قبل از تاريخ کانديد يا تعيين شدن تابعيت دولت افغانستان را کسب کرده باشد؛

۲- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۳- اعضای ولسی جرگه سن بيست و پنج سالگی را در روز کانديد شدن و اعضای مشرانو جرگه سن سی و پنج سالگی را در روز کانديد يا تعيين شدن تکميل کرده باشند.

مادۀ هشتاد و ششم:
وثايق انتخاباتی اعضای شورای ملی توسط کميسيون مستقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقيق می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه اتيايمه ماده :

د ملي شورى له دواړو جرګو څخه هره يوه دکار د دورې په پيل کې له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توګه د يوې تقنينيې دورې لپاره، دوه تنه د لومړي نايب او دويم نايب او دوه تنه د منشي او د منشي د نايب په توګه، د يوکال لپاره انتخابوي.

دا اشخاص د ولسي جرګې او مشرانو جرګې اداري هيئت جوړوي.

د اداري هيئت وظيفې د هرې جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې ټاکلي کېږي.

مادهٔ هشتاد و هفتم :

هر يک از دو مجلس شوراى ملى، در آغاز دورهٔ کار، يک نفر از اعضاى خود را به حيث رئيس براى يک دوره تقنينيه و دو نفر را به حيث نايب اول و نايب دوم و دو نفر را به حيث منشى و نايب منشى براى مدت يکسال انتخاب مى کند.

اين اشخاص هيئت ادارى ولسى جرگه و مشرانو جرگه را تشکيل مى دهند.

وظايف هيئت ادارى در اصول وظايف داخلى هر مجلس تعيين مى شود.

اته اتيايمه ماده:

د ملي شورى له، دواړو جرګو څخه هره يوه د بحث وړ موضوعاتو د کتنې لپاره د داخلي وظايفو د اصولو له مخې کمېسيونونه جوړوي.

مادهٔ هشتاد و هشتم:

هر يکى از دو مجلس شوراى ملى براى مطالعه موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظايف داخلى، کميسيون ها تشکيل مى دهد.

نهه اتيايمه ماده :

ولسي جرګه واک لري د غړيو د دريمې برخې په پيشنهاد، د حکومت د اعمالو د څېړنې او کتنې لپاره، يو ځانګړى کمېسيون وټاکي.

ددې کمېسيون جوړښت او کړنلاره د ولسي جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

مادهٔ هشتاد و نهم:

ولسى جرگه صلاحيت د ارد به پيشنهاد يک ثلث اعضا، جهت بررسى و مطالعهٔ اعمال حکومت، کميسيون خاص تعيين نمايد.

ترکيب و طرز العمل اين کميسيون در اصول وظايف داخلى ولسى جرگه تنظيم مى گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي يمه ماده :

ملـــــي شــــوری دا لانـــــدې واکــونه لـري:

۱- د قوانینــو او تقنینــي فرمــانونو تصویب، تعدیل یا لغو کول؛

۲- د ټولنیزو، فرهنګي، اقتصادي او تـکـنـالـوژیـکــي پرمختیـــایي پروګرامونو تصویب؛

۳- د دولتي بودجې تصویب او د پور اخیستو یا ورکولو اجازه؛

۴- د اداري واحـدونو منځتــه راوړل، تعدیل او یا لغو کول؛

۵- د دولـــتونو تـرمنځ د تړونونـو او بین المللي میثاقونو تصدیق او یا لـه هغو څخه د افغانستان بیلول؛

۶- پـه دي اساســي قـانون کـې نـور مندرج واکونه.

مادهٔ نودم:

شــورای مـلـی دارای صلاحیتهــای ذیـل میباشد:

۱- تصویب، تعدیل یا لغو قوانین و یا فرامین تقنینی؛

۲- تـصویــــب پـروگرامهـــــای انـــکشافی اجتمـــاعی، فرهنگـــی، اقتصادی وتکنالوژیکی؛

۳- تصویب بودجهٔ دولتی و اجازه اخذ یا اعطای قرضه؛

۴- ایجاد واحدهای اداری، تعدیل و یا الغای آن؛

۵- تصدیـــــق معاهــــــدات و میـثاقـهـــای بـین المللـی یـا فسـخ الحاق افغانستان به آن؛

۶- سـایر صـلاحیتهای منـدرج ایـن قانون اساسی.

یونوي یمه ماده :

ولـســي جرګــه لانــدې ځانګـــړي واکونه لري:

۱- لـــه هـــر یـــوه وزیـــر څخـــه د استیـضاح پـه برخـه کـې ددې اساسي قـانون د دوه نـوي یمـې مـادې لـه حکم سره سم تصمیم نیول؛

مادهٔ نود و یکم:

ولســی جرگــه دارای صـــلاحیتهای اختصاصی ذیل می باشد:

۱- اتـخــــاذ تصـــمیم در مـــورد استیضاح از هــر یک از وزرا مطابق بـه حکم مـــادهٔ نــود و دوم ایـــن قانون اساسی؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د پرمختيايي پروگرامونو او دولتي بودجې په باب تصميم نيول؛

۲- اتخاذ تصميم راجع به پروگرامهای انکشافی و بودجهٔ دولتی؛

۳- ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم د مقرريو تاييد يا ردول؛

۳- تائيد يا رد مقرريها مطابق به احکام اين قانون اساسی؛

دوه نوي يمه ماده :

ولسي جرگه د ټولو غړيو د شلو فيصدو په پيشنهاد کولای شي، له هر يوه وزير څخه استيضاح وکړي.

مادهٔ نود و دوم:

ولسی جرگه به پيشنهاد بيست فيصد کل اعضا ، می تواند از هر يک از وزرا استيضاح به عمل آورد.

که ورانديې شوې توضيح د قناعت وړ نه وي، ولسي جرگه د نه باور د رای موضوع څيړي.

هرگاه توضيح ارائه شده قناعت بخش نباشد ، ولسی جرگه موضوع رای عدم اعتماد را بررسی می کند.

په وزير باندې د نه باور رايه بايد صريحه، مستقيمه او پر پخو دلايلو ولاړه وي، دغه رايه د ولسي جرگې د ټولو غړيو د رايو په اکثريت صادرېږي.

رای عدم اعتماد از وزير بايد صريح، مستقيم و بر اساس دلايل مؤجه باشد. اين رای به اکثريت ارای کل اعضای ولسی جرگه صادر ميگردد.

دري نوي يمه ماده :

د ملي شورى د دواړو جرگو هر يو کمېسيون کولای شي له هر يوه وزير څخه په ټاکلو موضوعاتو کې پوښتنې وکړي.

مادهٔ نود و سوم:

هر يک از کميسيونهای هر دو مجلس شورای ملی می تواند از هر يک از وزرا در موضوعا ت معين سوال نمايد.

هغه څوک چې پوښتنه ترې شوې کولای شي شفاهي يا ليکلي ځواب ورکړي.

شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهی يا تحريری بدهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثلور نوي يمه ماده :

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شورى د دواړو جرګو له خوا تصويب او د جمهور رئيس له خوا توشيح شوې وي، مګر دا چې په دې اساسي قانون کې بل ډول ځرګنده شوې وي.

که جمهور رئيس د ملي شورى له مصوبي سره موافقه ونه لري کولای شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کې د دلايلو له ښوولو سره ملي شورى ته مسترده کړي. ددې وخت په تېرېدو او يا دا چې ولسي جرګه يو ځل بيا هغه د ټولو غړيو له دريوو برخو څخه په دوو برخو رايو تصويب کړي، مصوبه توشيح شوې ګڼله کېږي او نافذ يږي.

پنځه نوي يمه ماده :

د قانون د طرحې پيشنهاد د حکومت يا دشورى د غړيو او دقضايي چارو د تنظيم په برخه کې د سترې محکمې له خوا د حکومت له لیارې وړاندې کېدای شي.

د بودجې او مالي چارو په برخه کې د قانون د طرحې پيشنهاد يوازې د حکومت له خوا کېږي.

مادهٔ نود و چهارم :

قانون عبارت است از مصوبه هر دو مجلس شورای ملی که به توشیح رئیس جمهور رسیده باشد، مگر اینکه در این قانون اساسی طور دیگری تصریح گردیده باشد.

در صورتیکه رئیس جمهور با مصوبهٔ شورای ملی موافقه نداشته باشد می تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاریخ تقدیم با ذکر دلایل به ولسی جرگه مسترد نماید. با سپری شدن این مدت و یا در صورتی که ولسی جرگه آنرا مجدداً با دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، مصوبه توشیح شده محسوب و نافذ میگردد.

مادهٔ نود وپنجم:

پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت یا اعضای شوری و در ساحه تنظیم امور قضایی از طرف ستره محکمه توسط حکومت صورت گرفته می تواند.

پیشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالی صرف از طرف حکومت صورت میگیرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ نوي یمه ماده :
که د قانون د طرحې پیشنهاد پر دولت د نوي تکلیف یا د عایداتو د لږولو لرونکی وي، په دې شرط د کار په فهرست کې نیول کېږي چې د پیشنهاد په متن کې د جبرانولو مدرک هم پیشبیني شوی وي.

مادهٔ نود و ششم:
هرگاه پیشنهاد طرح قانون حاوی تکلیف جدید یا تنقیص در عایدات دولت باشد، به شرطی در فهرست کار داخل می شود که در متن پیشنهاد، مدرک جبران نیز پیش بینی شده باشد.

اوه نوي یمه ماده :
د حکومت له خوا د قانون د طرحې پیشنهاد لومړی ولسي جرگې ته وړاندې کېږي.

مادهٔ نود و هفتم:
پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسی جرگه تقدیم می گردد.

ولسي جرگه د بودجې او مالي چارو په شمول د قانون د طرحې پیشنهاد او د پور اخیستو او یا ورکولو پیشنهاد له بحث وروسته دیو کل په توگه تصویب یا ردوي.

ولسی جرگه پیشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالی و پیشنهاد اخذ و یا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت یک کل تصویب یا رد می کند.

ولسي جرگه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر یوې میاشتې زیات وځنډوي.

ولسی جرگه نمی تواند طرح پیشنهاد شده را بیش از یک ماه به تاخیر اندازد.

ولسي جرگه د پیشنهاد شوي قانون طرح تر تصویب وروسته مشرانو جرگې ته سپاري.

ولسی جرگه طرح قانون پیشنهاد شده را بعد از تصویب به مشرانو جرگه می سپارد.

مشرانو جرگه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې د هغه په باره کې تصمیم نیسي.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصمیم اتخاذ می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي شورى د دولت د هغو قوانينو، معاهدو او پرمختيايي پروگرامونو په باره کې تصميم نيـــولو ته لومړيتوب ورکوي چې د حکومت د وړانديز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

شورای ملی به اتخاذ تصميم در مورد طرح قوانين، معاهدات و پروگرامهای انکشافی دولت که به اساس پيشنهاد حکومت ايجاب رسيدگی عاجل را نمايد اولويت می دهد.

که چيرې د قانون د طرحې پيشنهاد له دوارو جرگو څخه ديوې د لسو غړيو له خوا وشي، پيشنهاد د نوموړې جرگې د يو پر پنځمې برخې غړيو تر تائيد وروسته د هماغې جرگې د کار په فهرست کې نيول کيږي.

هرگاه پيشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضای يکی از دو مجلس صورت گيرد، بعد از تائيد يک پنجم اعضای مجلسی که پيشنهاد به آن ارائه شده است، در فهرست کار آن مجلس داخل ميگردد.

اته نوي يمه ماده :

د دولت بودجه او د حکومت پرمختيايي پروگرام د مشرانو جرگې له لياري ددې جرگې له مشورتي نظريي سره يوځای ولسي جرگې ته سپارل کيږي.

مادۀ نود و هشتم:

بودجۀ دولت و پروگرام انکشافی حکومت از طريق مشرانو جرگه توأم با نظريۀ مشورتی آن به ولسی جرگه تقديم می شود.

د ولسي جرگې تصميم د جمهور رئيس تر توشيح وروسته، مشرانو جرگې ته تر وړاندې کيدو پرته، نافذ گڼل کيږي.

تصميم ولسی جرگه بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ شمرده می شود.

که چيرې د ځينو عواملو له مخې د مالي کال تر پيل مخکې بودجه تصويب نشي، د نوې بودجې تر تصويب پورې، د تير کال بودجه تطبيقيږي.

هرگاه نظر به عواملی تصويب بودجه قبل از آغاز سال مالی صورت نگيرد، تا تصويب بودجه جديد، بودجۀ سال گذشته تطبيق ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت د مالي کال د څلورمې ربعې په اوږدو کې د راتلونکي کال بودجه د روان کال د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شورى ته وړاندې کوي . د تېر مالي کال د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کال د شپږو مياشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شورى ته وړاندې کېږي.

ولسي جرگه نشي کولاى د بودجې تصويب له يوې مياشتې څخه زيات او د هغه پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي، تر پنځلس ورځو زيات وځنډوي.

که چېرې ولسي جرگه په دغه موده کې د پور د اخيستو او ورکولو د پيشنهاد په اړه تصميم ونه نيسي، پيشنهاد تصويب شوى گڼل کېږي.

نهه نوي يمه ماده :

که چېرې د ملي شورى په اجلاس کې کلنۍ بودجه يا پرمختيايي پروگرام يا له عامه امنيت، دهېواد له خپلواکۍ او ځمکنۍ بشپړتيا سره مربوطه موضوع تر خبرو لاندې وي، د شورى د اجلاس موده د هغې تر تصويب مخکي پاي ته نشي رسېدلاى.

حکومت در خلال ربع چهارم سال مالی، بودجهٔ سال آینده را با حساب اجمالی بودجه سال جاری به شورای ملی تقدیم می نماید. حساب قطعی بودجه سال مالی قبل، در خلال مدت شش ماه سال آینده، مطابق به احکام قانون، به شورای ملی تقدیم میگردد.

ولسی جرگه نمی تواند تصویب بودجه را بیش از یکماه و اجازه اخذ و یا اعطای قرضه را که شامل بودجه نباشد، بیش از پانزده روز به تأخیر اندازد.

هرگاه ولسی جرگه در این مدت راجع به پیشنهاد اخذ و یا اعطای قرضه تصمیم اتخاذ نکند، پیشنهاد تصویب شده محسوب میگردد.

مادهٔ نود و نهم:

در صورتی که در اجلاس شورای ملی، بودجه سالانه یا پروگرام انکشافی یا موضوع مربوط به امنیت عامه، تمامیت ارضی و استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شوری قبل از تصویب آن خاتمه یافته نمی تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمه ماده:
کـه چېـرې د ېـوې جرګـې مصوبـه د بلې جرګې لـه خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړلو لپاره د دواړو جرګو د غړيو لـه خوا په برابر شمير ګډ هيئت تـاکل کېږي.

د هيئت پريکـړه د جمهـور رئـيس تـر توشېح وروسته نافذه ګڼل کېږي. کـه ګډ هيئت ونه کړای شي د نظر اختلاف له منځه يوسي، تصويب رد شوي ګڼل کېږي. پـه دې حالـت کې ولسـي جرګـه کولای شي په خپله ورپسـې غونډه کې هغه د خپلو ټولو غړيـو لـه دريو څخه د دوو برخو د رايـو پـه اکثريت تصويب کړي. دا تصويب بې له دې چې مشرانو جرګې ته وړاندې شي، د جمهور رئيس تر توشېح وروسته نافذ ګڼل کېږي.

يو سلو يوومه ماده :
د ملي شورى هيڅ غړى د هغې رايې يـا نظريې له امله چې د وظيفې د اجرا پـه وخـت کـې يـې څرګنـدوي، تـر عـدلي تعقيب لاندې نه نيول کېږي.

يوسلو دوه يمه ماده :
که د ملي شورى غړى په يوه جرم متهم شي، مسئول مـامور لـه موضـوع څخـه هغې جرګې ته چې متهم يـې غـړى دى، خبر ورکـوي او مـتهم تـر عـدلي تعقيب

مادۀ صدم:
هرگـاه مصـوبۀ يـک مجلـس از طـرف مجلـس ديگـر رد شـود ، بـرای حـل اخـتلاف هيئـت مخلـتط بـه تعـداد مسـاوی از اعضـای هـر دو مجلـس تشکيل می گردد.

فيصـله هيئـت بعـد از توشـيح رئـيس جمهـور، نافـذ شـمرده ميشـود. در صـورتيـکه هيئـت مخـتلط نتـوانـد اختلاف نـظر را رفـع کنـد ، مصـوبـه رد شـده بـه حساب مـی رود. در ايـن حالـت ولسـی جـرگـه مـی تـوانـد در جلسـۀ بعـدی آنـرا بـا دو ثلـث آرای کـل اعضـا تصـويب کنـد. ايـن تصـويـب بـدون ارائـه بـه مشرانـو جـرگـه بعد از توشيح رئيس جمهـور نـافذ شمرده می شـود.

مادۀ يکصد و يکم:
هيـچ عضـو شـورای ملی بـه علت رای يـا نظريـه ای کـه در هنگـام اجـرای وظيفـه ابـراز مـی دارد مـورد تعقيـب عدلی قرار نمی گيرد.

مادۀ يکصد و دوم:
هرگـاه عضـو شـورای ملـی بـه جـرمـی متهم شـود ، مامور مسئول از موضـوع بـه مجلسـی کـه مـتهم عضـو آن اسـت اطلاع مـی دهـد و مـتهم تحـت تعقيـب

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندې راتلای شي.

عدلی قرار گرفته می تواند.

د مشهود جرم په مورد کې، مسئول مامور کولای شي متهم د هغې جرگې له اجازې پرته چې دی يې غړی دی تر عدلي تعقيب لاندې راولي او وي نيسي.

در مورد جرم مشهود، مامور مسئول می تواند متهم را بدون اجازه مجلسی که او عضو آن می باشد تحت تعقیب عدلی قرار دهد و گرفتار نماید.

په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقيب د قانون له مخې د توقيف ايجاب وکړي، مسئول مامور مکلف دی چې له موضوع څخه بې له ځنډه نوموړې جرگې ته خبر ورکړي او تصويب يې ترلاسه کړي.

در هر دو حالت، هرگاه تعقیب عدلی قانوناً توقیف را ایجاب کند، مامور مسئول مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند وتصویب آنرا حاصل نماید.

که اتهام د شورى د رخصتۍ په وخت کې رامنځ ته شي، د نيولو او توقيف اجازه د مربوطي جرگې له اداري هيئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرگې لومړنۍ غونډې ته د تصميم نيولو لپاره وړاندې کېږي.

اگر اتهام در هنگام تعطیل شوری صورت بگیرد، اجازۀ گرفتاری یا توقیف از هیئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستین جلسۀ مجلس مذکور جهت اخذ تصمیم ارائه می شود.

يوسلو دريمه ماده :

وزيران کولای شي د ملي شورى له دوو جرگو څخه د هرې يوې په غونډو کې گډون وکړي.

مادۀ یکصد وسوم:

وزرا می توانند در جلسات هر یک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

د ملي شورى هره جرگه کولای شي خپلې غونډې ته د وزيرانو د حاضريدو غوښتنه وکړي.

هر مجلس شورای ملی می تواند حضور وزرا را در جلسۀ خود مطالبه کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو څلورمه ماده :
د ملـــي شـــورى دواړې جـرگــې پـه عيـــن وخــت كـــې، بېـــل بېـــل مجلسونه كوي.

د دواړو جرگـو گډې غونډې په لاندې حالاتو كې جوړېدلاى شي:

۱- كلـه چـې تقنينيـه دوره يـا كلنـۍ غونـډه د جمهــور رئـيس لــه خــوا پرانيستل كېږي؛

۲- پـه هغـه صـورت كـې چـې جمهـور رئيس يې ضروري تشخيص كړي؛

د ولســـي جــرگــــې رئيـــس د ملــــي شــوری د گــډو غـــونډو مـشري كوي.

مادۀ يكصدو چهارم:
هـر دو مــجلس شـوراى ملى در وقت واحـــد بـــه صـــورت جـداگانـــه جلسـه مى كـنند.

جلسـات هـردو مجلس در مـوارد ذيـل مى تواند به طور مشترک داير شود:

۱- در مــوقعى كـه دورۀ تقنينيــه يـا اجلاس سالانه از طرف رئيس جمهـور افتتاح مى گردد؛

۲- در صـــورتيكه رئـــيس جمهـــور ضرورى تشخيص دهد؛

رئيـس ولـسـى جـرگـه، از جلسـات مـشتـرک شـوراى مـلـى ريـاسـت مى نـــمايد.

يوسلو پنځمه ماده :
د ملي شوری غونډې علني دي، مگر دا چې د مجلس رئيس يا لږ تر لږه د ملي شوری لس تنه غړي يې د سري تــوب پيشـــنهاد وكـــړي او جرگـــه دا پيشنهاد ومني.

هېڅوک نشي كولاى چې په زور د ملي شوری ودانۍ ته ننوزي.

مادۀ يكصدوپنجم:
جلسات شوراى ملى علنى مى باشد مگر اينكه رئيس مجلس يا حد اقل ده نفـر از اعضـاى شـوراى ملـى، سـرى بودن آنرا درخواست نمايند و مجلس اين درخوست را بپذيرد.

هيچ شخصى نمى تواند عنفاً به مقر شوراى ملى داخل شود.

يوسلو شپږمه ماده :
د ملي شـوری د هـر مجلـس نصـاب د

مادۀ يكصد و ششم:
نـصاب هـر يک از دو مجلس شـوراى

(c) ketabton.com: The Digital Library

رایــو د اخیســتو پــه وخـت کــې د هــرې جرګــې د غړیــو د اکثریــت پــه حضــور بشـپړیږي او تصـمیمونه یـې د حاضـرو غړیـو د رایـو پـه اکثریـت نیـول کېـږي، مګر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصریح کړې وي.

ملـی، هنگـام رای گیــری بـا حضـور اکثریت اعضـا تکمیــل مــی گــردد و تصـامیـــم آن بـــا اکثـریـــت آرای اعضـای حاضــر اتخـاذ مــی شـود، مگـر در مواردی که این قانون اساسی طور دیگری تصریح نموده باشد.

یوسلو اوومه ماده :

ملـي شـورى پـه کـال کـې دوې عـادي غونډې دايروي.

مادۀ یکصد و هفتم:

شـورای ملـی در هـر سـال دو اجـلاس عـادی دایر می کند.

د ملي شورى د دواړو جرګو د غونډو د کار موده په کا ل کې نهـه میاشتې ده. د اړتیا په وخت کې شورى کولاى شي دا موده اوږده کړي.

مدت کار هر دو اجلاس شورای ملی، در هــر ســال نــه مــاه مــی باشــد. در صورت ایجاب، شوری می تواند این مدت را تمدید کند.

د رخصتیو په ورځو کې د ملي شورى فوق العاده غونډې د جمهور رئیس په امر دايرېداى شي.

جلسـات فـوق العـاده شـورای ملـی در ایام تعطیل به امر رئیس جمهـور دایـر شده می تواند.

یوسلو اتمه ماده :

د ملـــي شـــورى د غـــړي د مړینـــې، استعفى، عزل او یا د داسي معلولېدو او معیوبېـدو پـه صـورت کـې چې پـه دایمـي توګـه د وظیفـي د اجـراء خنـډ شي، د پاتې تقنینیه دورې لپاره د نوي استازي تعیین د قانون له حکمونو سره سم ترسره کېږي.

مادۀ یکصد و هشتم:

در حـــالات وفــات، اســتعفا و عــزل عضو شــورای ملی و یـا معلولیت یـا معیوبیتـــی کــه بــه طــور دایــم مــانع اجرای وظیفـه گردد، تعیین نمـاینده جــدیـــد بـرای مـدت باقـی مــانـده دورۀ تقنینـــه، مطابـــق بـــه احـــکام قانون صورت میگیرد.

د ملي شورى د غړیو د حاضرېدو یا نه راتلـو سـره مربـوطې چـارې د داخلـي

امــور مربــوط بــه حضــور و غیــاب اعضای شورای ملی در اصول وظایف

(c) ketabton.com: The Digital Library

وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

يوسلو نهمه ماده :
د تقنينيه دورې په وروستني يوکال کې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پيشنهاد د ملي شورى د کار په فهرست کې نشي نيول کېدلاى.

شپږم فصل
لويه جرگه

يوسلو لسمه ماده :
لويه جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دى.

لويه جرگه:

۱- د ملي شورى له غړيو؛

۲- د ولايتونو او ولسواليو د جرگو له رئيسانو جوړېږي؛

وزيران، د سترې محکمې رئيس او غړي او لوي څارنوال کولاى شي د لويې جرگې په غونډو کې بې له دې چې د رايې ورکولو حق ولري گډون وکړي.

يو سلو يوولسمه ماده:
لويه جرگه په لاندينيو حالاتو کې دايرېږي:

داخلی تنظيم می گردد.

مادۀ يکصد ونهم:
پيشنهاد تعديل قانون انتخابات، در يک سال اخير دورۀ تقنينيه در فهرست کار شوراى ملى داخل شده نمى تواند.

فصل ششم
لويه جرگه

مادۀ يکصد و دهم:
لويه جرگه عالى ترين مظهر اراده مردم افغانستان مى باشد.

لويه جرگه متشکل است از:

۱- اعضاى شوراى ملى؛

۲- رؤساى شوراهاى ولايات و ولسواليها؛

وزرا، رئيس و اعضاى ستره محکمه و لوى څارنوال مى توانند در جلسات لويه جرگه بدون حق راى اشتراک ورزند.

مادۀ يکصد و يازدهم:
لويه جرگه در حالات ذيل داير ميگردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د هېواد دخپلواکۍ، ملي حاکميت، ځمکنۍ بشپړتيا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصميم نيول؛

۲- ددې اساسي قانون د حکمونو تعديل؛

۳- ددې اساسي قانون د (نهه شپيتمې) مادې له مخې د جمهور رئيس محاکمه کول؛

يوسلو دولسمه ماده:
لويه جرگه په لومړۍ غونډه کې، د غړيو له منځه يو تن د رئيس، يو تن د مرستيال او دوه تنه د منشي او نايب منشي په توگه ټاکي.

يو سلو ديار لسمه ماده :
د لويې جرگې نصاب د رايې اخيستو په وخت کې د غړيو په اکثريت سره بشپړېږي.

د لويې جرگې تصميمونه، له هغو مواردو پرته چې په دې اساسي قانون کې صريحاً ذکر شوي، د ټولو غړيو د رايو په اکثريت، نيول کېږي.

يوسلو څوار لسمه ماده :
د لويې جرگې بحثونه علني دي، مگر

۱- اتخاذ تصميم در مورد مسايل مربوط به استقلال، حاکميت ملی، تماميت ارضی و مصالح عليای کشور؛

۲- تعديل احکام اين قانون اساسی؛

۳- محاکمۀ رئيس جمهور مطابق به حکم مندرج مادۀ شصت و نهم اين قانون اساسی؛

مادۀ يکصدو دوازدهم:
لويه جرگه در اولين جلسه، از ميان اعضا يک نفر را به حيث رئيس و يک نفر را به حيث معاون و دو نفر را به حيث منشی و نايب منشی انتخاب می کند.

مادۀ يکصد و سيزدهم:
نصاب لويه جرگه هنگام رای دهی، با حضور اکثريت اعضا تکميل ميگردد.

تصاميم لويه جرگه، جز در مواردی که در اين قانون اساسی صريحاً ذکر گرديده، با اکثريت آرای کل اعضا اتخاذ ميگردد.

مادۀ يکصد و چهاردهم:
مباحثات لويه جرگه علنی می باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې د غړيو ځلورمه برخه يې د سريتوب غوښتنه وکړي او لويه جرګه دا غوښتنه ومني.

يوسلو پنځلسمه ماده :
د لويې جرګې د جريان په وخت کې ددې اساسي قانون (ديوسلوپوومې) او (يوسلودويمې) مادې مندرج احکام د هغې د غړيو په باب تطبيقيږي.

اووم فصل
قضاء

يوسلو شپاړسمه ماده:
قضائيه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

قضائيه قوه له يوې سترې محکمې، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه جوړه ده چې تشکيلات او واکونه يې د قانون له لياره تنظيميږي.

ستره محکمه د ستر قضايي اورګان په توګه د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې په سرکې ځای لري.

يوسلو اوه لسمه ماده:
ستره محکمه نهه تنه غړي لري

مگر اينکه يک ربع اعضا سری بودن آنرا در خواست نمايند و لويه جرگه اين درخواست را بپذيرد.

ماه يکصد و پانزدهم:
در هنگام داير بودن لويه جرگه، احکام مندرج مواد يکصد و يکم و يکصد و دوم اين قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبيق ميگردد.

فصل هفتم
قضاء

مادۀ يکصد و شانزدهم:
قوۀ قضائيه رکن مستقل دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

قوۀ قضائيه مرکب است از يک ستره محکمه، محاکم استيناف و محاکم ابتدائيه که تشکيلات و صلاحيت آنها توسط قانون تنظيم ميگردد.

ستره محکمه به حيث عاليترين ارگان قضايی در راس قوۀ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان قرار دارد.

مادۀ يکصد و هفدهم:
ستره محکمه مرکب است از نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـې د جمهـور رئیـس لـه خـوا د ولسي جرگې په تایید او ددې اساسي قانون د (پنځوسمې) مادې د وروستۍ فقرې او د (یوسلو اتلسمې) مادې د حکمونو په رعایت، په پیل کې په دې ترتیب ټاکل کېږي:

عضو که از طرف رئیس جمهور با تائید ولسی جرگه و با رعایت احکام مندرج فقرهٔ آخر مادهٔ پنجاهم و مادهٔ یکصد و هجدهم این قانون اساسی در آغاز به ترتیب ذیل تعیین میگردند:

درې تنه د څلورو کلونو لپاره، درې تنه د اوو کلونو لپاره او درې تنه د لسو کلونو لپاره.

سه نفر برای مدت چهار سال، سه نفر برای مدت هفت سال و سه نفر برای مدت ده سال.

وروستۍ ټاکنې د لسو کلونو لپاره دي.

تعیینات بعدی برای مدت ده سال می باشد.

د غړیو ټاکل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

تعیین اعضا برای بار دوم جواز ندارد.

جمهور رئیس د سترې محکمې یو غړی د سترې محکمې د رئیس په توگه ټاکي.

رئیس جمهور یکی از اعضا را به حیث رئیس ستره محکمه تعیین می کند.

د سترې محکمې غړي ددې اساسي قانون په (یوسلو اوه ویشتمې) مادې کې له راغلي حالت پرته، د خدمت د دورې تر پایه له خپلو وظیفو څخه نه عزلېږي.

اعضای ستره محکمه به استثنای حالت مندرج مادهٔ یکصد و بیست و هفتم این قانون اساسی، تا ختم دورهٔ خدمت از وظایف شان عزل نمی شوند.

یوسلو اتلسمه ماده:

د سترې محکمې غړی باید لاندیني شرایط ولري:

مادهٔ یکصد و هجدهم:

عضو ستره محکمه واجد شرایط ذیل می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د ټاکلو په وخت کې د رئیس او غړیو عمر تر څلویښتو کلو لږ نه وي؛

۲- د افغانستان تبعه وي؛

۳- په حقوقي یا فقهي علومو کې لوړې زده‌کړې او د افغانستان په قضایي نظام کې تخصص او کافي تجربه ولري؛

۴- د ښه سیرت او نیک شهرت لرونکی وي؛

۵- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛

۶- د وظیفې د تصدۍ په وخت کې په هیڅ سیاسي ګوند کې غړیتوب ونه لري.

یوسلو نولسمه ماده :
د سترې محکمې غړي د وظیفي تر پیل مخکې، د جمهور رئیس په وړاندې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

"د لوی خدای (ج) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین له احکامو، په دې اساسي قانون او

۱- سن رئیس و اعضا در حین تعیین از چهل سال کمتر نباشد ؛

۲- تبعهٔ افغانستان باشد ؛

۳- در علوم حقوقی و یا فقهی تحصیلات عالی و در نظام قضایی افغانستان تخصص و تجربهٔ کافی داشته باشد ؛

۴- دارای حسن سیرت و شهرت نیک باشد ؛

۵- از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد ؛

۶- در حال تصدی وظیفه در هیچ حزب سیاسی عضویت نداشته باشد.

مادهٔ یکصد و نزدهم:
اعضای ستره محکمه قبل از اشغال وظیفه، حلف آتی را در حضور رئیس جمهور به جا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

"به نام خداوند بزرگ (ج) سوگند یاد می کنم که حق و عدالت را بر طبق احکام دین مقدس اسلام،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو قوانينو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تأمين او د قضاء وظيفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفۍ اجراء کړم."

يوسلو شلمه ماده :

د قضائيه قوی په صلاحيت کې په ټولو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولت په شمول د حقيقي يا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي يا مدعي عليه په حيث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې په وړاندې اقامه شي.

يوسلو يو ويشتمه ماده :

له اساسي قانون سره د قوانينو، تقنيني فرمانونو، بين الدول معاهدو او بين المللي ميثاقونو د مطابقت څېړل، د حکومت يا محاکمو په غوښتنه او د هغو تفسير د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحيت دی.

يوسلو دوه ويشتمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حال کې، کومه قضيه يا ساحه په څه ډول چې په دې فصل کې تحديد شوې د قضائيه قوې له صلاحيت څخه و باسي او بل مقام ته يې وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چې

نصوص اين قانون اساسی و ساير قوانين افغانستان تأمين نموده، وظيفه قضاء را با کمال امانت، صداقت و بی طرفی اجرا نمايم."

مادهٔ يکصد و بيستم:

صلاحيت قوه قضائيه شامل رسيدگی به تمام دعاويی است که از طرف اشخاص حقيقی يا حکمی، به شمول دولت، به حيث مدعی يا مدعی عليه در پيشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادهٔ يکصد و بيست و يکم:

بررسی مطابقت قوانين، فرامين تقنينی، معاهدات بين الدول و ميثاق های بين المللی با قانون اساسی و تفسير آنها بر اساس تقاضای حکومت و يا محاکم، مطابق به احکام قانون از صلاحيت ستره محکمه می باشد.

مادهٔ يکصد و بيست و دوم:

هيچ قانون نمی تواند در هيچ حالت، قضيه يا ساحه يی را از دايرهٔ صلاحيت قوهٔ قضائيه به نحوی که در اين فصل تحديد شده، خارج بسازد و به مقام ديگر تفويض کند.

اين حکم مانع تشکيل محاکم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې اساسي قانون په (نهه شپیتمې، اته اویایمې او یوسلواوه ویشتمې) مادو کې راغلې او په مربوطو قضیو کې د نظامي محکمو د تشکیل مانع نه گرځي.

د دې ډول محکمو تشکیل او صلاحیت د قانون له لیارې تنظیمېږي.

یوسلو در ویشتمه ماده :
ددې اساسي قانون د حکمونو په رعایت، د محکمو په تشکیل، صلاحیت او اجراآتو پورې مربوط قواعد او په قاضیانو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

یوسلو څلیر ویشتمه ماده:
د قضائیه قوې د مامورینو او نورو اداري کارکوونکیو په برخه کې، د دولت د مامورینو او نورو اداري کار کوونکیو د مربوطو قوانینو حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد ، مجازات او مکافات یې دسترې محکمې له خوا له قانون سره سم تر سره کېږي.

یوسلو پنځه ویشتمه ماده:
د قضائیه قوې بودجه د حکومت په مشوره دسترې محکمې له خوا ترتیبېږي او د دولت د بودجې د یوې

خاص مندرج مواد شصت و نهم، هفتاد و هشتم و یکصد و بیست و هفتم این قانون اساسی و محاکم عسکری در قضایای مربوط به آن نمیگردد.

تشکیل و صلاحیت این نوع محاکم توسط قانون تنظیم میگردد.

مادهٔ یکصد و بیست و سوم:
با رعایت احکام این قانون اساسی، قواعد مربوط به تشکیل، صلاحیت و اجراآت محاکم و امور مربوط به قضات توسط قانون تنظیم میگردد.

مادهٔ یکصد و بیست و چهارم:
در مورد مامورین و سایر کارکنان اداری قوهٔ قضائیه، احکام قوانین مربوط به مامورین و سایر کارکنان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد ، مجازات و مکافات شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت میگیرد.

مادهٔ یکصد و بیست و پنجم:
بودجهٔ قوهٔ قضائیه به مشورهٔ حکومت از طرف ستره محکمه ترتیب گردیده، به حیث جزء بودجهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخې په توګه د حکومت له خوا ملي شورى ته وړاندې کېږي.

دولت، توسط حکومت به شورای ملی تقدیم می شود.

د قضائيه قوې د بودجې تطبيق د سترې محکمې صلاحيت دى.

تطبیق بودجۀ قوۀ قضائیه از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

يوسلو شپږ ويشتمه ماده :

د سترې محکمې غړي، د خدمت د دورې تر پاي ته رسېدو وروسته، د پاتې ژوند په موده کې د خدمت د دورې له مالي حقوقو څخه برخمن کېږي، په دې شرط چې په دولتي او سياسي چارو بوخت نشي.

مادۀ یکصد و بیست و ششم:

اعضای ستره محکمه بعد از ختم دورۀ خدمت برای بقیه مدت حیات از حقوق مالی دورۀ خدمت مستفید می شوند مشروط به اینکه به مشاغل دولتی و سیاسی اشتغال نورزند.

يو سلو اوه ويشتمه ماده:

که چېرې د ولسي جرګې تر درېيمې برخې زيات غړي، د سترې محکمې د رئيس يا غړيو محاکمه، د وظيفوي جرم يا د جنايت د ارتکاب د اتهام پر اساس وغواړي او ولسي جرګه دا غوښتنه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت تصويب کړي، متهم له وظيفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کيږي.

مادۀ یکصد و بیست و هفتم:

هرگاه بیش از یک ثلث اعضای ولسی جرگه، محاکمه رئیس یا عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشی از اجرای وظیفه یا ارتکاب جنایت تقاضا نمایند و ولسی جرگه این تقاضا را با اکثریت دو ثلث کل اعضا تصویب کند، متهم از وظیفه عزل و موضوع به محکمۀ خاص محول میگردد.

د محکمې تشکيل او د محاکمې طرز العمل د قانون په وسيله تنظيمېږي.

تشکیل محکمه و طرز العمل محاکمه، توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو اته ويشتمه ماده :
د افغانستان په محكمو كې محاكمه په علني ډول دايرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حكمونو سره سم په هغې كې ګډون وكړي.

محكمه كولاى شي، په داسي حالاتو كې چې په قانون كې څرګند شوى يا د محاكمي سري توب ضروري وګڼل شي، سري غونډې دايرې كړي خو د حكم اعلان بايد علني وي.

مادهٔ يكصد و بيست و هشتم:
در محاكم افغانستان، محاكمه به صورت علنى داير مى گردد و هر شخص حق دارد با رعايت احكام قانون در آن حضور يابد.

محكمه مى تواند در حالاتى كه در قانون تصريح گرديده، يا سرى بودن محاكمه ضرورى تشخيص گردد، جلسات سرى داير كند ولى اعلام حكم بايد به هر حا ل علنى باشد.

يو سلو نهه ويشتمه ماده:
محكمه مكلفه ده د خپل صادر كړي حكم اسباب په فيصله كې ذكر كړي.

د محكمو د ټولو قطعي فيصلو عملي كول واجب دي خو د شخص د مرګ د حكم په حالت كې د جمهور رئيس منظوري شرط ده.

مادهٔ يكصد و بيست و نهم:
محكمه مكلف است اسباب حكمى را كه صادر مى نمايد، در فيصله ذكر كند.

تمام فيصله هاى قطعى محاكم واجب التعميل است مگر در حالت حكم به مرگ شخص كه مشروط به منظورى رئيس جمهور مى باشد.

يوسلو دېرشمه ماده:
محكمې ترغور لاندې قضاياوو كې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو حكمونه تطبيقوي.

كه د غور لاندې قضاياوو له جملي څخه د كومې قضيې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانينو كې حكم موجود نه وي، محكمه د حنفي فقهې د

مادهٔ يكصد و سى ام:
محاكم در قضاياى مورد رسيدگى، احكام اين قانون اساسى و ساير قوانين را تطبيق مى كنند.

هرگاه براى قضيه يى از قضاياى مورد رسيدگى، در قانون اساسى و ساير قوانين حكمى موجود نباشد محاكم به پيروى از

(c) ketabton.com: The Digital Library

احکامو له مخې او په هغو حدودو کې دننه چې دې اساسي قانون ټاکلي، قضیه په داسي ډول حل او فصل کوي چې عدالت په ډېره ښه توگه تأمین کړي.

یوسلو یو دېرشمه ماده :
محکمې د اهل تشیع لپاره په شخصیه احوالو پورې مربوطو قضایاووکې د تشیع د مذهب حکمونه د قانون له احکامو سره سم تطبیقوي.

په نورو دعوو کې هم که په دې اساسي قانون یا نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمې قضیه د دې مذهب له حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

یوسلو دوه دېرشمه ماده :
قاضیان د ستري محکمې په پیشنهاد او د جمهور رئیس په منظورۍ ټاکل کېږي.

د قاضیانو مقرري، تبدیلي، ترفیع مواخذه او د تقاعد پیشنهاد د قانون له حکمونو سره سم د ستري محکمې صلاحیت دی.

ستره محکمه د اجرایي او قضایي چارو د ښه تنظیم او د لازمو اصلاحاتو د تأمین لپاره، د قضائیه قوې،

احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که این قانون اساسی وضع نموده، قضیه را به نحوی حل و فصل می نمایند که عدالت را به بهترین وجه تأمین نماید.

مادهٔ یکصدو سی و یکم:
محاکم برای اهل تشیع، در قضایای مربوط به احوا ل شخصیه، احکام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبیق می نمایند.

در سایر دعاوی نیز اگر در این قانون اساسی و قوانین دیگر حکمی موجود نباشد، محاکم قضیه را مطابق به احکام این مذهب حل و فصل می نمایند.

مادهٔ یکصد و سی و دوم:
قضات به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

تقرر، تبدل، ترفیع، مؤاخذه و پیشنهاد تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی و تأمین اصلاحات لازم، آمریت عمومی اداری

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي اداري آمريت تأسيسوي.

يوسلو دري دېرشمه ماده :
كه قاضي د جنايت په ارتكاب متهم شي، ستره محكمه د قانون له حكمونو سره سم د قاضي پر حالت غور كوي، كه ستره محكمه دده د دفاع تر اوريدو وروسته اتهام وارد وبولي، جمهور رئيس ته يې د عزل پيشنهاد كوي د جمهور رئيس له منظورۍ وروسته متهم قاضي له وظيفې څخه عزل او د قانون له حكمونو سره سم جزا وركول كيږي.

يوسلو څلور دېرشمه ماده:
دجرمونو كشف د پوليس په وسيله او دجرمونو تحقيق او په محكمه كې پر متهم باندې د دعوا اقامه دڅارنوالۍ له خوا، د قانون له احكامو سره سم كيږي.

څارنوالي د اجرائيه قوې برخه ده او په خپلو اجراآتو كې استقلال لري.

د څارنوالۍ تشكيل، صلاحيت او د اجراآتو څرنګوالى د قانون له لياري تنظيميږي.

د وسله والو ځواكونو، پوليسو او دملي امنيت كاركوونكيو د وظيفوي جرمونو كشف او تحقيق د خاص قانون له

قوۀ قضائيه را تأسيس می نمايد.

مادۀ يكصد و سی و سوم:
هرگاه قاضی به ارتكاب جنايت متهم شود، ستره محكمه مطابق به احكام قانون به حالت قاضی رسيدگی نموده، پس از استماع دفاع او، در صورتيكه ستره محكمه اتهام را وارد بداند پيشنهاد عزلش را به رئيس جمهور تقديم و با منظوری آن از طرف رئيس جمهور، قاضی متهم از وظيفه معزول و مطابق به احكام قانون مجازات می شود.

مادۀ يكصد و سی چهارم:
كشف جرايم، توسط پوليس و تحقيق جرايم و اقامۀ دعوا عليه متهم در محكمه، از طرف څارنوالی مطابق به احكام قانون صورت ميگيرد.

څارنوالی جزء قوۀ اجرائيه و در اجراآت خود مستقل می باشد.

تشكيل، صلاحيت و طرز فعاليت څارنوالی توسط قانون تنظيم ميگردد.

كشف و تحقيق جرايم وظيفوی منسوبين قوای مسلح، پوليس و موظفين امنيت ملی، توسط قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیارې تنظیمېږي.

یوسلو پنځه دېرشمه ماده:
که د دعوي لوری په هغه ژبه چې محاکمه پرې کېږي و نه پوهېږي، د قضیې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محکمه کې په خپله مورنۍ ژبه د خبروکولو حق دترجمان په وسیله ورته تأمینېږي.

اتم فصل
اداره

یوسلو شپږ دېرشمه ماده:
د افغانستان د اسلامي جمهوریت اداره د مرکزي اداري او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظیمېږي.

مرکزي اداره پرځینو اداري واحدونو ویشل کېږي چې د هرې یوې په سرکې یو وزیر وي.

دمحلي اداري واحد ولایت دی. د ولایتونو او مربوطه ادارو شمیر، ساحه، برخې او تشکیلات د نفوسو دشمیر، ټولنیزې او اقتصادي وضعې او جغرافیایي موقعیت پر اساس دقانون له لیارې تنظیمېږي.

خاص تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصد و سی و پنجم:
اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و صحبت در محکمه به زبان مادری، توسط ترجمان برایش تأمین میگردد.

فصل هشتم
اداره

مادهٔ یکصدوسی وششم :
ادارهٔ جمهوری اسلامی افغانستان براساس واحدهای ادارهٔ مرکزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظیم میگردد.

ادارهٔ مرکزی به یک عده واحدهای اداری منقسم میگردد که در رأس هر کدام یک نفر وزیر قرار دارد.

واحد ادارهٔ محلی، ولایت است. تعداد، ساحه، اجزا و تشکیلات ولایات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعی و اقتصادی و موقعیت جغرافیایی توسط قانون تنظیم میگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو اوه دېرشمه ماده:
حکومت د مرکزيت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنګي چارو د ګړندي کولو او ښه والي او د ملي ژوند په پرمختګ کې د خلکو د لا زياتې ونډې اخيستو په منظور، لاژم صلاحيتونه د قانون له حکمونو سره سم محلي ادارې ته سپاري.

يوسلو اته دېرشمه ماده:
په هر ولايت کې يوه ولايتي جرګه جوړېږي.

د ولايتي جرګې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومي پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د ولايت د اوسېدونکو له خوا د څلورو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

ولايتي جرګه له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توګه ټاکي.

يوسلو نهه دېرشمه ماده:
ولايتي جرګه د دولت د پرمختيايي هدفونو په تأمين او د ولايت د چارو په ښه کولو کې لکه څنګه چې په قوانينوکې ځرګنده شوې، برخه اخلي اوپه ولايت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.

ولايتي جرګه خپلې وظيفې د محلي

مادهٔ يکصد و سی و هفتم:
حکومت با حفظ اصل مرکزيت به منظور تسريع و بهبود امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سهم گيری هر چه بيشتر مردم در انکشاف حيات ملی، صلاحيتهای لاژم را مطابق به احکام قانون، به ادارهٔ محلی تفويض می نمايد.

مادهٔ يکصد و سی وهشتم:
در هر ولايت يک شورای ولايتی تشکيل می شود.

اعضای شورای ولايتی، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری ومستقيم از طرف ساکنين ولايت برای مدت چهارسال انتخاب ميگردند.

شورای ولايتی يک نفر از اعضای خود را به حيث رئيس انتخاب می نمايد.

مادهٔ يکصد و سی ونهم:
شورای ولايتی در تأمين اهداف انکشافی دولت و بهبود امور ولايت به نحوی که در قوانين تصريح می گردد سهم گرفته و در مسايل مربوط به ولايت مشوره می دهد.

شورای ولايتی وظايف خود را با

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداري په مرسته سرته رسوي.

همکاری ادارۀ محلی اجرا می نماید.

یوسلو ځلو ېښتمه ماده:

د محلي اداري د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فعالې ونډې اخیستو د تأمین په مقصد، په ولسوالیو او کلیو کې د قانون له حکمونو سره سم جرګې جوړېږي.

مادۀ یکصد و چهلم:

برای تنظیم امور و تأمین اشتراک فعال مردم در ادارۀ محلی، در ولسوالی ها و قریه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکیل می گردند.

ددې جرګو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو ټاکنو له مخې دسیمې د اوسېدونکو له خوا د دریو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

اعضای این شوراها از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم از طرف ساکنین محل برای مدت سه سال انتخاب می شوند.

په محلي جرګو کې د کوچیانو ګډون د قانون له حکمونو سره سم تنظیمېږي.

سهم گیری کوچیان در شوراهای محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.

یوسلو یو ځلوېښتمه ماده:

د ښاري چارو د اداري لپاره ښاروالي تشکیلېږي.

مادۀ یکصد و چهل و یکم:

برای ادارۀ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.

ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.

شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.

په ښاروالیو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

امور مربوط به شاروالی ها توسط قانون تنظیم میگردند.

یوسلو دوه ځلوېښتمه ماده:

دولت ددې اساسي قانون د

مادۀ یکصد و چهل و دوم:

دولت به مقصد تعمیل احکام

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمونــو د تعـــميل او د منـــدرجو ارزښتونو د تـــأميـــن لپـــاره لازمـي اداري جوړوي.

و تـأميـن ارزشهـاى منـدرج ايـن قـانـــون اســـاسى، ادارات لازم را تشكيل مى نمايد.

نهم فصل
اضطراري حالت

يوسلو دري څلويښتمه ماده:
کـه د جگـړې، د جگـړې دخطـر، وخـيم اغتشـاش او طبيعـي آفـاتو او يـا ورتـه حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند ساتنه پـه هغـه طريقـه چې پـه اساسي قانون کې ټاکل شوې، ناشوني وگرځي د جمهور رئيس له خوا د ملي شورى په تائيد د هېواد په ټولو او يا ځينې برخو کې اضطراري حالت اعلانېږي.

کـه اضـطراري حالـت تـر دوو مياشـتو زيـات دوام ومـومي، د اوږدولـو لپـاره يې د ملي شورى موافقه شرط ده.

يوسلو څلورڅلويښتمه ماده:
په اضطراري حالت کې جمهور رئيس کـولای شي د ملي شـورى او د سـترې محکمې له رئيسانو سره په مشوره، د ملي شورى ځينې صلاحيتونه حکومت ته انتقال کړي.

يوسلو پنځه څلويښتمه ماده:
په اضطراري حالت کې جمهور رئيس کولای شي چې د ملي شورى او دسترې

فصل نهم
حالت اضطرار

مادۀ يكصد و چهل و سوم:
هرگـاه بـه علـت جنـگ، خطـر جنـگ، اغتشـاش وخـيم، آفـات طبيعـى و يـا حالت مماثل، حفظ استقلال و حيـات ملى از مجرايى كه در قانـون اساسى تعيين شده، ناممكـن گـردد، حـالـت اضـطرار از طـرف رئـيس جمهـور بـا تائيد شوراى ملى در تمـام يا بعضى از سـاحـات كشـور اعلان مى شود.

هرگاه حالت اضطرار بيش از دو مـاه دوام نمايد، براى تمديد آن، موافقت شوراى ملى شرط است.

مادۀ يكصد و چهل و چهارم:
در حـالـت اضـطرار رئـيس جمهـور مى تواند بـه مشـورۀ رؤسـاى شوراى ملـى و سـتره محكمـه، بعضـى از صـلاحيت هـاى شـوراى ملـى را بـه حكومت انتـقال دهد.

مادۀ يكصد و چهل و پنجم:
در حـالت اضطرار، رئيس جمهور مى تـواند بعد از تائيد روساى شـوراى

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمې د رئيسانو تر تائيد وروسته د اساسي قانون لاندينی حکمونه وځنډوي او يا قيود پرې ولګوي:

۱- د اوه ويشتمې مادې دويمه فقره؛

۲- شپږ د پرشمه ماده؛

۳- داوه د پرشمي مادې دويمه فقره؛

۴- داته د پرشمي مادې دويمه فقره؛

يوسلو شپږ څلويښتمه ماده:
داضطرار په حالت کې اساسي قانون نه تعديلېږي.

يوسلو اوه څلويښتمه ماده:
که چېرې دجمهوري رياست دوره او يا د ملي شورى تقنيني دوره د اضطرار په حالت کې پای ته ورسېږي، د نويو انتخاباتو تر سره کيدل ځنډ ېږي او د جمهور رئيس او ملي شورى د غړيو د خدمت موده تر څلورو مياشتو پورې تمديدېږي.

که اضطراري حالت تر څلورو مياشتو زيات اوږد شي، لويه جرګه د جمهور رئيس له خوا راغو ښتله کيږي.

د اضطراري حالت تر پای ته رسېدو وروسته، د دوومياشتو دننه انتخابات کيږي.

ملی و ستره محکمه، تنفيذ احکام ذيل را معطل بسازد و يا بر آنها قيودی وضع نمايد:

۱- فقرۀ دوم مادۀ بيست وهفتم؛

۲- مادۀ سی و ششم؛

۳- فقره دوم مادۀ سی و هفتم؛

۴- فقره دوم مادۀ سی و هشتم؛

مادۀ يکصدو چهل و ششم:
در حالت اضطرار، قانون اساسی تعديل نمی شود.

مادۀ يکصد و چهل و هفتم:
هرگاه دورۀ رياست جمهوری و يا دوره تقنينيه شورای ملی در حالت اضطرار ختم شود، اجرای انتخابات جديد ملتوی گذاشته شده، مدت خدمت رئيس جمهور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمديد می شود.

هرگاه حالت اضطرار بيش از چهار ماه دوام نمايد لويه جرگه از طرف رئيس جمهور دعوت می شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خلال مدت دو ماه، انتخابات برگزار ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو اته څلويښتمه ماده:
د اضطراري حالت په پای ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د (يوسلو څلور څلويښتمې او يوسلو پنځه څلويښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

لسم فصل
تعديل

يوسلو نهه څلويښتمه ماده:
د اسلام دسپېڅلي دين له حکمونو څخه د پيروۍ اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعديلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعديل يوازې د هغوی د حقوقو د ښيګڼې په منظور جواز لري.

ددې اساسي قانون د نورو موادو تعديل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې، ددې اساسي قانون د اوه شپيتمې او يوسلو شپږ څلويښتمې مادې د احکامو په رعايت سره، د جمهور رئيس يا د ملي شورى د اکثريت په پيشنهاد کېږي.

يوسلو پنځوسمه ماده:
د تعديل د پيشنهاد لپاره د جمهور رئيس په فرمان د حکومت،

مادۀ يکصد و چهل و هشتم:
در ختم حالت اضطرار، اقداماتى که بر اساس مواد يکصد و چهل و چهارم و يکصد و چهل و پنجم اين قانون اساسى به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط ميگردند.

فصل دهم
تعديل

مادۀ يکصد و چهل و نهم:
اصل پيروى از احکام دين مقدس اسلام و نظام جمهورى اسلامى تعديل نمى شوند.

تعديل حقوق اساسى اتباع صرف به منظور بهبود حقوق آنان مجاز مى باشد.

تعديل ديگر محتويات اين قانون اساسى، نظر به تجارب و مقتضيات عصر، با رعايت احکام مندرج مواد شصت و هفتم و يکصد و چهل و ششم اين قانون اساسى، با پيشنهاد رئيس جمهور يا اکثريت اعضاى شوراى ملى صورت مى گيرد.

مادۀ يکصد و پنجاهم:
به منظور اجراى پيشنهاد تعديل، هيئتى از بين اعضاى حکومت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي شورى او سترې محكمې د غړيو له منځه، يو هيئت جوړېږى او د تعديل طرح تياروي.

شورای ملی‌و ستره محکمه به فرمان رئیس جمهور تشکیل گردیده، طرح تعدیل را تهیه می کند.

د تعديل د تصويب لپاره د جمهور رئيس په فرمان او د لويې جرگې د فصل له حكمونو سره سم لويه جرگه دايرېږى.

برای تصویب تعدیل، لویه جرگه بر اساس فرمان رئیس جمهور و مطابق به احکام فصل لویه جرگه دایر میگردد.

كه لويه جرگه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اكثريت د تعديل طرح تصويب كړي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذ ېږى.

هرگاه لویه جرگه با اکثریت دو ثلث کل اعضا طرح تعدیل را تصویب کند، بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ می گردد.

يوولسم فصل
متفرقه حكمونه

فصل یازدهم
احکام متفرقه

يوسلو يو پنځوسمه ماده:

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان.، وزيران او د سترې محكمې رئيس او غړي، لوى څارنوال، د مركزي بانک او ملي امنيت رئيسان، واليان او ښاروالان د خپلې وظيفې په وخت كې نشي كولاى له دولت سره هيڅ ډول انتفاعي معامله تر سره كړي.

مادۀ یکصد و پنجاه و یکم:

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه، لوی ثارنوال، روسای بانک مرکزی و امنیت ملی، والیان و شاروالها در مدت تصدی وظیفه نمی توانند هیچ معامله انتفاعی را با دولت انجام دهند.

يوسلو دوه پنځوسمه ماده:

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان، وزيران، د ملي شورى او سترې محكمى رئيسان او غړي، لوى

مادۀ یکصد و پنجاه دوم:

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

څارنــوال او قاضـیان نشـي کـولای د وظیفـې د تصـدۍ پـه مـوده کـې نـور مشاغل ولري.

څارنــوال و قضـات نـمی تواننـد در مـدت تصـدی وظیـفـه بـه مشـاغـل دیگری اشتغال ورزند.

یوسلو دري پنځوسمه ماده:
قاضـیان، څـارنوالان، د وسـله والـو ځواکونـو او پولیسـو منصـبداران او د ملي امنیت کارکوونکی نشی کولی د وظیفې دتصدۍ په موده کې په سیاسي گوندونو کې غړیتوب ولري.

مادۀ یکصد و پنجاه و سوم:
قضـات، څـارنوالان، صـاحب منصبان قـوای مسـلح و پـولیس و منسـوبین امنیت ملی، در مدت تصدی وظیـفه نمـی تواننـد در احـزاب سیاسـی عضویت داشته باشند.

یوسلو څلور پنځوسمه ماده:
د جـمهور رئیس، د جمهـور رئیس د مـرستیـالانو، وزیرانـو اوسـترې محکمـې د غـړو او لـوی څـارنوال شتمني، د خدمت تر دورې وړاندې او وروسته، د هـغـه اورگان پـه وسیلـه چـې قـانـون یـې ټاکـې ثـبت، څېـړل کېږي او خپرېږي.

مادۀ یکصد و پنجاه و چهارم:
دارایـی رئـیس جمهـور، معـاونین رئـیس جـمهـور، وزرا، اعضـای سـتـره مـحـکـمـه و لـوی څارنـوال قـبـل و بـعد از دورۀ خـدمت، تـوسـط ارگانـی کـه در قانـون تـعیـین میگـردد، ثبت، رسیدگی و نشر می شود.

یوسلو پنځه پنځوسمه ماده:
د جمهور رئیس مرستیالانو، وزیرانو، د ملـي شـوری رئیسـانو او غړیـو، د سترې محکمې غړیو، قاضیانو او لوی څارنوا ل تـه د قـانون لـه حکمونـو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

مادۀ یکصد و پنجاه و پنجم:
بـرای معاونـین رئـیس جمهـور، وزرا، رؤسـا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، قضات و لوی څارنوال مـطابق به احکام قانون معاش مناسب تـعیین میگردد.

یوسلو شپږ پنځوسمه ماده:
د هــر ډول انتخـابـاتــو د څــارنې او اداري او په هېواد کې د خلکو عمومي

مادۀ یکصد و پنجاه و ششم:
کـمیسیون مستقل انتخابات بـرای اداره و نـظارت بر هر نوع انتخابات

(c) ketabton.com: The Digital Library

رایو ته د مراجعې لپاره د انتخاباتو مستقل کمېسیون د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي.

و مراجعه به آرای عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکیل میگردد.

یوسلو اوه پنځوسمه ماده:
د اساسي قانون پر تطبیق د څارنې خپلواک کمېسیون د قانون له حکم سره سم تشکیلېږي.

ددې کمېسیون غړي د جمهور رئیس له خوا د ولسي جرګې په تائید تعینېږي.

مادهٔ یکصد و پنجاه و هفتم:
کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی مطابق به احکام قانون تشکیل می گردد.

اعضای این کمیسیون از طرف رئیس جمهور به تائید ولسی جرگه تعیین میگردند.

دولسم فصل
انتقالي حکمونه

یوسلو اته پنځوسمه ماده:
د ملت د بابا لقب او هغه امتیازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي کال د اضطراري لویې جرګې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ته ورکړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حکمونو له رعایت سره سم د ژوند تر پایه د دوی لپاره محفوظ دي.

یوسلو نهه پنځوسمه ماده:
د دغه اساسي قانون له نافذیدو څخه د ملي شورى د افتتاح تر نېټې پورې موده د انتقال دوره ګڼل کېږي.

فصل دوازدهم
احکام انتقالی

مادهٔ یکصد و پنجاه و هشتم:
لقب بابای ملت و امتیازاتی که توسط لویه جرگه اضطراری سال یکهزار و سه صد و هشتاد و یک هجری شمسی به اعلیحضرت محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان، اعطا شده است با رعایت احکام این قانون اساسی مادام الحیات برای ایشان محفوظ می باشد.

مادهٔ یکصد و پنجاه و نهم:
مدت بعد از نفاذ این قانون اساسی تا تاریخ افتتاح شورای ملی، دورهٔ انتقال شمرده می شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت د انتقال په دوره کې لاندینۍ وظیفې سرته رسوي:

دولت انتقالی اسلامی افغانستان، در دورهٔ انتقال، وظایف ذیل را انجام می دهد:

۱- دشپږو میاشتو دننه جمهوري ریاست، ملي شوری او محلی جرگو د انتخاباتو په اړه د تقنیني فرمانونو صادرول؛

۱- اصدار فرامین تقنینی مربوط به انتخابات ریاست جمهوری، شورای ملی و شوراهای محلی در مدت شش ماه؛

۲- له یوه کال څخه په کمه موده کې د محکمو د صلاحیتونو او تشکیلاتو او د اساسی تشکیلاتو پر قانون باندې دکار د پیل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۲- اصدار فرامین در مورد تشکیلات و صلاحیت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکیلات اساسی در خلال مدت کمتر از یکسال؛

۳- د انتخاباتو د خپلواک کمېسیون جوړول؛

۳- تشکیل کمیسیون مستقل انتخابات؛

۴- د اجرایي او قضایي چارو د غوره تنظیم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۴- انجام اصلاحات لازم به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی؛

۵- د دې اساسي قانون د حکمونو د تطبیق په برخه کې د زمینې د برابرولو لپاره لازم تدبیرونه نیول؛

۵- اتخاذ تدابیر لازم جهت آماده ساختن زمینه برای تطبیق احکام این قانون اساسی؛

یوسلو شپیتمه ماده:

لومړنی منتخب جمهور رئیس د انتخاباتو د نتایجو تر اعلان دېرش ورځې وروسته د دغه اساسي قانون له حکمونو سره سم په کار پیل کوي.

مادهٔ یکصد و شصتم:

اولین رئیس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتایج انتخابات، مطابق به احکام این قانون اساسی به کار آغاز می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر اړخيزې هڅې کېږي چې د جمهور رئيس او ملي شورا انتخابات په يوه وخت کې تر سره شي.

کوشش همه جانبه صورت می گيرد تا اولين انتخابات رئيس جمهور و شورای ملی با هم در يک وقت صورت بگيرد.

د ملي شورى واکونه د هغې د تأسيس تر مودې پورې پدې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږي او مؤقته ستره محکمه د جمهور رئيس په فرمان جوړېږي.

صلاحيت های شورای ملی مندرج در اين قانون اساسی تا زمان تأسيس اين شوری به حکومت تفويض می شود و ستره محکمهٔ مؤقت به فرمان رئيس جمهور تشکيل می گردد.

يوسلو يوشپيتمه ماده:

ملي شورى له تأسيس سره سم خپل واکونه او وظايف ددې اساسي قانون د حکمونو مطابق عملي کوي.

مادهٔ يکصد و شصت و يکم :

شورای ملی، وظايف و صلاحيت های خود را به مجرد تأسيس، مطابق به احکام اين قانون اساسی، اعما ل می کنند.

د ملي شورى له لومړنۍ غونډې وروسته د دېرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکيلېږي.

بعد از داير شدن اولين جلسه شورای ملی، در خلال مدت سی روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام اين قانون اساسی تشکيل می گردند.

د افغانستان د انتقالی اسلامی دولت رئيس تر هغه وخته پورې وظيفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئيس په کار پيل نه وي کړی.

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانيکه رئيس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظيفه می نمايد.

ددې اساسي قانون د يوسلو نهه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعايت، د دولت اجرايي او

ارگانهای اجرايی و قضايی دولت با رعايت حکم فقرهٔ چهارم مادهٔ يکصد و پنجاه و نهم اين

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضايي ارگانونه د حکومت او سترې محکمې تر تشکيل پورې خپلو وظايفو ته ادامهورکوي.

هغه تقنيني فرمانونه چې دمؤقتې دورې له پيل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملي شورى لومړنۍ غونډې ته راجع کېږي.

دا فرامين تر هغه وخته پورې چې د ملی شورى له خوا لغوه شوي نه وي نافذ ګڼل کېږي.

يوسلو دوه شپيتمه ماده:
دا اساسي قانون د لويې جرګې له تصويب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامی دولت د رئيس له خوا توشېح او اعلامېږي.

په نافذېدو سره يې ددې اساسي قانون له حکمونو مغاير قوانين او تقنيني فرمانونه لغوه کېږي.

قانون اساسی، الی تشکيل حکومت و ستره محکمه به وظايف خود ادامه ميدهند.

فرامين تقنينی که از آغاز دورهٔ مؤقت به بعد نافذ گرديده است به اولين جلسه شورای ملی ارجاع می گردند.

اين فرامين تا زمانيکه از طرف شورای ملی لغو نگرديده باشند نافذ می باشند.

مادهٔ يکصد و شصت و دوم:
اين قانون اساسی از تاريخ تصويب لويه جرگه نافذ و از طرف رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان توشيح و اعلام ميگردد.

با نفاذ اين قانون اساسی، قوانين و فرامين تقنينی مغاير احکام آن ملغی می باشد.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library